

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 38.

Podružnici:

Maribor, Baravska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti, čekov-
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 12. junija.

Po razburjenju preteklih tednov nastopa v naši notranjepolitični situaciji mirnejše razpoloženje. Kriza je končno rešena v obrambo državnega edinstva. Naša nacionalna ideja prestopa po mačem iz defenzive v ofenzivo. Trboveljski dogodki, kakor so neizmerno žalostni, pa so dokumentirali, kako močna je tudi v Sloveniji nacionalna ideja.

Borba, ki je nastopila po krvavem trboveljskem dnevu, je pokazala, da stojita v Sloveniji v glavnem dve fronti: naša in klerikalna. Komunisti so vedeli ali nevede samo pomožna četa glavne armade separatizma. Radič je v Moskvi. Klerikalizmu je dobrodošel vsak, ki mrzi Jugoslavijo. Da se klerikalni fronti pridružuje tudi četica strupenih sikavcev in raznih malikontentov, ki sede v dobrih službah in si-ekurah, in pa politikastov velike domišljavosti, a male poštrevostnosti, je bilo v naprej jasno.

Mirna in vztrajna politika JDS je trdna točka v našem javnem življenju. Ta politika je predvsem dosledna. Eni menijo, da je morda celo preveč doktrinarna. Gotovo je njena najsvetlejša stran idejna neizprosost. Naj se zgodi karkoli, treba je le pomisliti na glavne programske smeri JDS in z vsjo gotovostjo lahko najdeš JDS na oem mestu, ki ga predpisuje ta program. Kolikokrat bi stranka za ojačanje števila bolje storila, da gre v kompromisne vode. Izgubila bi na udar in sili in borbosti, kar bi na številu pridobila.

Kljub ostroti boja, o kojem se mnogo čita, da se vrši med vodstvi naprednih struj, se napredna koncentracija vendarle vrši. Same po sebi se mase zbljujejo v boju za skupno idejo in gredo na dnevni red preko onih, ki razdvajajo. Kakor že tri leta, tako JDS tudi danes vsakemu nudi roko, ki je idejno na jasnem. Odklanjati pa mora vse ono, kar brez jasnega stališča išče le moč in vpliv, in kar koleba med nami in federalisti.

Nikdar ni bila v podrobnem izvedena politična organizacija JDS tako važna kakor danes. Naša stranka skisla s prizadevanjem vseh moči uporabi trenutke, da ljudstvu čim bolj koristi in oživilo svoje načrte. Mnogo je mogoče doseči, a še več ciljev je, ki jih moremo doseči le, če v boju zanje odmeva težki korak tisočev organiziranih demokratov. Odpor mnogoterih proti nevaložnemu delu v političnih organizacijah, obči nagon v cepljenje in osebnih prepri, vse to slabi naš pritisk. Kdor hoče od JDS čim več uspehov, jo mora podpreti z delom v organizaciji, ki bi ne smela manjkati niti v poslednji vasi.

Danes tudi nasprotniki priznavajo, da je nastop slovenskega dela demokratov v marsičem bil in bo odločilen. Kakšen bi bil položaj v kaosu neurejenih sil in ob navalu klerikalizma v naši ožji domovini! In kakšne bi bile posledice klerikalnega režima, katerega je preprečila JDS! V besenju klerikalne razdivjanosti, v zahrbtnem nasokup plačanih moskovskih agentov in jezikev navalu malikontentskih pritlikavcev gre JDS svojo jasno pot naprej z državno zastavo v roki. Slovenci hočemo biti aktivum Jugoslavije. Sila na zapadu, na katero JDS v Jugoslaviji lahko računa v sreči in nesreči. Brezpogojni v zvestobi do naroda in domovine. Zato mora pasti vse, kar zavira njihov razvoj v tej smeri. Država pa jim mora dati, kar jim gre. Ob tem delu je naš JDS dana v historična naloga, ki je ni zapustila v trenutnih recidivah malih duš in je ne bo zapustila v času povečane nevarnosti.

PREDSEDNIK UDRUŽENJA INVALIDOV PRI PAŠIČU.

Beograd, 12. junija. p. Danes je Nikola Pašić posetil predsednik izvršnega odbora Udrženja invalidov. Ta poset je v zvezi z invalidskim kongresom v Ljubljani. Pašić je v imenu vlade obljubil, da bo vlada storila po možnosti finančnega zakona vse, kar je v njeni moči, da spravi v tir invalidsko vprašanje in da se invalidi pomagajo. Predsednika Udrženja invalidov je naprosil, naj o tem obvesti svoje prijatelje v Ljubljani.

ANGORSKA VLADA IN NAŠI PROSVETNI ZAVODI.

Beograd, 12. junija. p. Poslanik angorške vlade in osebni odposlanec Kemal Paše Azam Ramasam, profesor carigradskega vseučilišča je dopotoval v Jugoslavijo, da prouči vprašanje naših prosvetnih ustanov. Posetil je ministra prosvete Svetozarja Pribičevića, ki mu je pridelil v informativno spremstvo posebnega uradnika.

Politična situacija

OKOLI REKONSTRUKCIJE VLADE. — VELIK SHOD SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV V ŠABCU.

Beograd, 12. junija. p. Po informacijah, ki jih je vaš dopisnik prejel od radikalnih ministrov, se rekonstrukcija vlade izvrši v najkrajšem času. Nocoj se je mnogo govorilo o imenih novih kandidatov, med katerimi je tudi Ljuba Jovanović, predsednik narodne skupščine.

V zvezi z rekonstrukcijo vlade priobčujejo »Beograjske Novosti« uvođenik pod naslovom »Povodom rekonstrukcije«. V tem članku v najenostavnejšem stilu zahtevajo, da stopijo v vlado ljudje, ki so častni in pošteni, ki imo o proste roke in imajo močno avtoriteto.

Beograd, 12. junija. p. Dne 22. t. m. se bo vršilo v Šabcu veliko zborovanje samostojnih demokratov, na katerem bo govoril Svetozar Pribičević. Prebivalci pripravljajo svečan sprejem.

PROTI GERMANIZACIJI NAŠE ZEMLJE.

Beograd, 12. junija. r. Minister notranjih del dr. Sršić je zabranil poslovanje denarnega zavoda »Heimstättenbanka«. Ta banka je imela nalogo, da finansira »Heimstättenbund« na Štajerskem pri odkupovanju zemljišč od Slo-

vencev za naseljevanje nemškega prebivalstva v Jugoslaviji. Dasi je bilo »Heimstättenbundu« poslovanje že delj časa prepovedano, je banka zanj vendarle odkupovala zemljišča od Slovencev in naseljevala nanje nemške prebivalce.

Beograd, 12. junija. r. Nikola Pašić je sprejel danes tudi predsednika nemškega kluba dr. Krafta in se z njim dalj časa posvetoval.

NAŠE PREDPRIPRAVE ZA INTERPARLAMENTARNE KONFERENCE.

Beograd, 12. junija. p. Danes dopoldne ob pol 10. je posetil predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča in z njim dalje časa konferiral o odhodu naših parlamentarcev k raznim interparlamentarnim konferencam. Jutri dopoldne se bo vršil sestanek šefov parlamentarnih skupin, ki bodo razpravljali o tem vprašanju. Dne 21. junija se bo vršila v Bruslju mednarodna internacionalna trgovska konferenca, dne 22. do 28. avgusta pa mednarodni internacionalni konferenci v Bernu in Ženevi. Verjetno je, da se te konference udeležijo tudi dr. Ninčič.

Albanski vstaši se koljejo med seboj

SPOPADI MED UPORNIKI Z JUGA IN SEVERA. — VOJAŠKA IN PARLAMENTARNA VLADA.

Debar, 12. junija. p. Pred svojim odhodom iz Tirane je Ahmed beg odredil, naj se stori vse, da se očuvata red in mir v Tirani in da se uporniki sprejmejo mirno. V Tirano so že došle čete upornika Taljuga. Opoldne ob 15. je vkorakal s severne strani Redžef Sala, ki so ga spremljali mnogobrojni poslanci.

Cetinje, 12. junija. p. Iz Skadra prihajajo vesti, da s e Ahmed beg Zogu z velikim številom svojih pristašev umaknil v Belino v okolici reke Mata, odkoder namerava organizirati novo ofenzivo proti upornikom.

Beograd, 12. junija. p. Po poročilih, ki prihajajo iz Albanije v Beograd, je navzile zmagi upornikov prišlo do obupnega stanja v Albaniji. Sodeč po teh poročilih je prišlo med uporniki samim do krvavih spopadov. Uporniki s severa, na čelu fil Redžef Sala so ustanovili direktorij, ki sestoji iz treh častnikov, ki naj upravljajo državo. Ta direktorij naj se kasneje zamenja z vojaško vlado. Medtem zahtevajo uporniki iz juga, ki jim stoji na čelu Van Noli, naj se vlada sestavi parlamentarno. Med uporniki se vrše srditi spopadi in je težko reči, kdaj prenehajo krvavi boji v Albaniji, katere se hočejo za sedaj polastiti kar štiri stranke.

Beograd, 12. junija. p. Povodom dogodkov v Albaniji je naš minister zunanjih

poslov dr. Ninčič danes izjavil: »Z ozirom na zmago Redžef Sale nima naša vlada nikakršnih razlogov, da bi spreminjala svoje stališče napram Albaniji. Albanija se ni pokazala za nasprotnico naše države, vendar česar ne obstoji potreba izpreminjati naše odnose napram tej državi. Ti odnosi ostanejo tako dolgo, dokler Albanija ne zavzame stališča, ki bo moglo škodovati naši državi.«

AHMED BEG HOČE V JUGOSLAVIJO.

Beograd, 12. junija. r. Po Beogradu so se razširile vesti, da je Ahmed beg Zogu naprosil našo vlado, naj mu dovoli, da se s svojimi pristaši umakne na naše ozemlje. Vašemu dopisniku je bilo na merodajnem mestu izjavljeno, da naša vlada ni pristala na tako prošnjo.

TIRANA ZOPET V OBLASTI VLADNIH CET?

Paris, 12. junija. j. Po vesti, ki je dospela nocoj iz Skadra, je narodna vojska danes brez odpora sopol zasledila prestolice Tirano. Vrhovni poveljnik je izdal nalog ujeti voditelja revolucionarcev, ki je z nekaterimi svojimi pristašev pobežnil v Matio. Dokler se ne sestavi kabinet, ki bo imel svoj sedež v Skadru, so bili trije polkovniki poverjeni z vodstvom poslov. Kakor se nadalje javlja, sta v Drač dospeli dve angleški vojni ladji.

Iz Nemčije

Berlin, 12. junija. j. Kakor izgleda po današnjih razpravah bo zbor socialistične stranke mirno potekel. Predsednik državnozbornske frakcije Herman Müller je izjavil, da se mora po sestavi novega državnega zbora s sodelovanjem skrajne desnice in skrajne leve pričakovati padec vlade. Vseled tega se morajo socialni demokrati tudi v opoziciji zadržati tako, da bodo mogli vsak čas prevzeti odgovornost. Kovinski delavec Dittmann (Frankfurt) je poudarjal, da obstojijo v cel vrti političnih vprašanj nasprotstva, za čijih rešitev pa sedaj ni časa. Neki predlog zahteva, naj socialni demokrati ne bi dovolili državnemu zboru nobenih sredstev za državno brambo, ki je monarhična. Scheide-mann je izjavil v svojem protigovoru, da se socialni demokrati pač ne morejo manj interesirati za nemško republiko kot pa za bivšo cesarsko Nemčijo.

Berlin, 12. junija. s. Zunanji odsek državnega zbora je sklican za 17. junija, da razpravlja o poročilu strokovnjakov kot podlaga za pogajanja in o nemško-ruskih odnosih.

POTOVANJE VLADIKE DOSITEJA NA ČESKO.

Beograd, 12. junija. p. Jutri odpotuje na českoslovaško niški vladika Dositej, da uredi vprašanje pravoslavnih cerkva v českoslovaški republiki.

ZNIZANJE STANJA ČESKE ARMADE.

Praga, 12. junija. j. V zbornici je bil danes v prvem čitanju sprejet zakon za znižanje mirovnega stanja českoslovaške vojske, ki se bo izvršilo v času od 1. oktobra 1924 do 30. septembra 1927, in sicer za 30.000 mož. Mirovno stanje českoslovaške vojske se bo znižalo od 150 na 120 tisoč mož. Predlog opozicije na znižanje na 90.000 mož je bil odklonjen.

Volilni proglas ameriških republikancev

Cleveland, 12. junija. s. Po šesturnem posvetovanju je konvent republikanske stranke sinoči končal besedilo proglasa za volitev predsednika. Proglas se bavi med drugim z vprašanji svetovnega razsodišča, zunanje politike in mednarodnih dolgov. Glede prohibicijskega zakona proglas ne zavzame nobenega stališča. Kakor se govori, je člen glede svetovnega razsodišča sestavljen sam predsednik Coolidge. Glede zunanje politike, o kateri se v proglasu največ govori, se poudarja, da hočejo Zedinjene države sodelovati pri rešitvi velikih mednarodnih problemov, ne da bi pri tem opustile svojo samostojnost. Glede medzaveznih dolgov izjavlja proglas, da črtanje teh dolgov iz gospodarskih in moralnih vzrokov ne more priti v poštev.

KONFERENCA EVROPSKIH EMISIJSKIH BANK.

Dunaj, 12. junija. s. Vest iz Ženeve javljajo, da se namerava v kratkem sklicati konferenco evropskih emisijskih bank, ki bi sklenila mednarodno pogodbo glede valute. Delegati Anglije, Francije, Italije, Japonske in Švice so baje načeloma že pristali na udeležbo pri tej konferenci.

NAŠA TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 12. junija. p. Nocoj sta naša in italijanska delegacija združena v tretji sekciji, ki razpravlja vprašanje železniških tarif, zborovali ob 18. do 20. ure. Na seji se je nadaljevala diskusija o ždranski tarifi in vprašanju obmejnih postaj. Za prvo vprašanje je potrebno še mnogo predstavljanj in proučevanja, v vprašanju obmejnih postaj pa gre sedaj za stroške, ki so zelo veliki.

Borba za predsedstvo francoske republike

RAZCEPLJENOST MED LEVIČARSKIMI STRANKAMI. — IZVOLI-TEV PAINLEVEJA NESIGURNA.

Paris, 12. junija. h. Socialisti so danes sklenili, da bodo glasovali pri jutrišnjih predsedniških volitvah za Painleveja. Popoldne so imeli levičarji zbornice in senata skupno sejo, da določijo kandidata za mesto predsednika republike. Malo prej je dal predsednik senata Doumergue nabiti v konferenčni dvorani izjavo, v kateri prosi svoje prijatelje, naj ga ne določijo za kandidata.

Ta izjava Doumergueova ima svojo predzgodovino. Včeraj sta namreč posetila Herriot in Briand predsednika senata, da bi ga pregovorila, naj bi danes postavil na plenarni seji levece svojo kandidaturu, hkrati pa se obvezal, da bo dal vsem svojim pristašem navodilo, da glasujejo v Versaillesu za kandidata, ki ga levičarji določijo skupno. Na ta način bi bilo omogočeno, da bi Painleve danes dobil večino in da bi bili vsi glasovi, ki bi jih dobil danes popoldne Doumergue od združene levece, jutri oddani za Painleveja. Doumergue pa včeraj ni hotel pristati na ta predlog in je zato dal nabiti v senatu omenjeno izjavo.

Pri današnjem glasovanju zborovanja levece so bilo oddanih 306 glasov za Painleveja, 149 pa za Doumerguea; 20 članov levece ni glasovalo. Izid tega glasovanja je levece precej iznenadilo. Painleve je sicer dobil precejšnjo večino na današnji seji, vprašanje pa je, ali bo dobil jutri v Versaillesu več kot 306 glasov. Doumergue je zagotovljenih 149 glasov levece. Skoraj gotovo je, da bodo glasovali zanj vsi desničarji, da tako preprečijo izvolitev Painleveja. Iz vsega tega je dvoje gotovo: 1.) da bo jutri potrebnih več volitev in 2.) da se bodo morala vršiti jutri po prvem kolu precej težavna pogajanja, da bi se preprečilo, da bi izvolila novega predsednika republike večina desnice. Ni pa izključeno, da se v zadnjem trenutku pojavi kakšna nova kombinacija.

Paris, 12. junija. j. O današnji seji levičarskih poslancev in senatorjev se doznajajo naslednje podrobnosti: Konferenci je predsedoval senator Bienvenu Martin. Glasovanje, za katero je bilo izdanih približno 510 povabil (350 poslancem zbornice, 160 senatorjem), je trajalo približno eno uro. Od 475 oddanih glasov je dobil Painleve 306, Doumergue pa 149; ostali glasovi so bili razcepljeni.

Protifašistovski poslanec skrivnostno izginil

VELIKA SENZACIJA V RIMU. — FAŠISTI ODSTRANILI NELJUBE-GA JIM NASPROTNIKA.

Rim, 12. junija. j. Socialistični poslanec Matteosi, eden najmlajših in najbolj zmognih oseb unitarcev, obenem eden najhujših nasprotnikov fašizma, je v torek neznan kam izginil. Ob 4. popoldne je zapustil svoje stanovanje ter je imel s seboj rokopis govora, ki ga je hotel držati v debati o proračunskem predlogu. Ta govor je bil določen za sredo. Ko Matteosi v torek zvečer ni prišel domov, je postala sunjina, da se je proti njemu izvršil zločin, vedno večja, ker so ga že leta 1921. napadli fašisti. Ta govorica se je kmalu razširila po mestu ter je napravila globok utis. Možnost zločina je postala tem večja vseh tega, ker so tri osebe naznanile policiji, da so v torek približno ob 5. popoldne videle v bližini Matteosijevega stanovanja siv avtomobil, iz katerega so točno slišali klice moškega na pomoč.

Rim, 12. junija. e. Kljub posredovanju poslancev Turatija in Modiglianija, ki sta se obrnila naravnost na ministra notranjih zadev, se še ni moglo dognati, kam bi bil Matteosi izginil. Njegova žena je izjavila, da je odšel ob pol 5. popoldne od doma in je izjavil, da gre v zbornico, s seboj pa je

ni. V krogih senata menijo, da je s tem kandidatura Painleveja propadla, ker Painleve ni dobil niti 400 glasov, ki jih je včerajšnji sklep levičarskih strank zbornice določil kot minimum. V krogih levece delajo sedaj na to, da preprečijo razcepljenost glasov vseh dveh kandidatov.

Paris, 12. junija. j. Politična situacija je vsled boja med Painlevejem in Doumerguejem, ki bo docela oslabil levece, postala zelo težavna. Noben izmed obeh kandidatov ne more pri jutrišnji volitvi računati z gotovostjo, da dobi večino.

Takoj po današnjem glasovanju so se zbrali poslanci kartela levece in senatorji demokratske levece ter sklenili poslati senatnemu predsedniku Doumergueu odposlanstvo, da ga vpraša za njegove namene in da ga prosi, naj umakne svojo kandidaturo v korist Painleveja.

DOUMERGUEOVA IZJAVA.

Paris, 12. junija. s. Senatni predsednik Doumergue je dal v senatu nalepiti izjavo, v kateri prosi svoje politične prijatelje, naj ne bi postavili njegove kandidature za mesto predsednika republike na predkonferenci levece. On meni, da pod okoliščinami, v katerih se sestane ta predkonferenca, njegova kandidatura ne bo mogla doprinesti do udejstvovanja republikanske edinosti, ki je potrebna v interesu dežele in republike.

PAINLEVEJEVO STALIŠČE.

Paris, 12. junija. j. Zbornični predsednik Painleve je nocoj izjavil svojim prijateljem, da je pripravljen odstopiti od svoje kandidature, ako bi se našla tretja kandidatura, na katero bi pristala vsa leveca. S tem je Painleve molče zahteval, da tudi Doumergue umakne svojo kandidaturo. Ker pa senatni predsednik Doumergue še vedno stoji na stališču, da bi ga mogli njegovi prijatelji prisiliti, da postavi jutri v Versaillesu svojo kandidaturu, se more smatrati, da je izključen sporazum levece glede obeh kandidatov. Kartel levece je nocoj še enkrat izdal izjavo, da je in ostane zbornični predsednik Painleve njegov edini oficijelni kandidat. Vseled tega se mora pričakovati ljut volilni boj, ako se v zadnjem momentu ne doseže sporazum, kar pa je skoraj izključeno.

nesel več važnih dokumentov, ker je hotel govoriti pri razpravi o začasnem proračunu. Sicer se ne more ničesar sumiti, vendar pa postaja stvar od dne do dne bolj zagonetna.

V krogih kvesture menijo, da je Matteosi iz nujnih vzrokov zapustil Rim, ne da bi o tem obvestil svojo rodino. To pa je v nasprotju z izjavami njegove soproge, ki trdi, da nikoli ni zapustil mesta, ne da bi jo o tem obvestil. Danes popoldne se je prijavil na kvesturi odvetaik Luigi Gualdi, ki je povedal nastopno: »V torek ob 4-10 popoldne sem bil na obrežju Lungo Tevere Arnaldo da Brescia, ko smo naenkrat zapazili avtomobil, iz katerega smo slišali klice na pomoč. Kmalu nato smo opazili tri osebe, ki so vstopile v avtomobil ter se odpeljale.«

V zbornici je bila danes razširjena govorica, da so poslanca Matteosija našli zunaj mesta. Baje je težko ranjen. Ta vest dosedaj še ni potrjena. V zbornici je prišlo do razburljivih prizorov, ker je republikanski poslanec Chiesa dožlil vlado, da je odgovorna za ta dogodek.

NOVA JAPONSKA VLADA.

Tokio, 12. junija. e. Nova vlada je sestavljena takole: predsednik Kato, zunanje stvari Gidehara, finance Hamaguchi, vojna general Usaki, mornarica admiral Takarabe.

PREDRZEN ROP V NEW YORKU.

Roparji ugrabijo pri belem dnevu stotilijonski plen.

New York, 12. junija. e. Deseterica s samokresni oboroženih moči je danes pri belem dnevu ustavila carinarniški avtomobil, s katerim se je prevažalo več zavojev draguljev, ki so bili izkranci s francoskega parobroda »Patrie« in ameriškega »Leviathan«. Roparji so odvedli s seboj šoferja in odnesli 29 zavojev draguljev v skupni vrednosti 125 milijonov dolarjev.

SLS in komunisti

Piša se nam: Da se zavzemajo zemljoradniki za komuniste, ni nič čudnega, ker oni v Srbiji nadomestujejo boljševike in ker so tudi oni čisto negativna struja, v kateri ni nobene konstruktivne sile. Kako se strastno zalagajo Pucljeve stranke za komunistično strinjanje z načeli podeželskih pristašev SKS, je njihova stvar. Vsekakor je prav, da se je zopet enkrat izkazalo, da terazijska politika zelenih generalov nima nobene jasnosti in se lovi in koleba na levo in desno. Tudi zmerjanje in psovance »Kmetijskega lista«, s katerim bi rad priključil pristajam SKS simpatije Pucljevega poslanskega kluba, samo potrjuje, da so ljubljanski zeleni generali lažnjivi prevranci.

Bolj zanimivo je, kako je SLS pokazala barvo za komuniste. Že se je bilo zdelo, da se ta stranka povrne v gospodarskem oziru v solidnejšo politiko, bolj konservativno in agrarno. A njena pohlepčnost poleg kmeta imeti še delavca v žepu, jo sili, da koketira s komizmom. Nismo se pozabili, da je škof šel volit komuniste, ki so javni brezverci in pljujejo na vse, kar je vernemu katoliku sveto. Oni nič ne prikrivajo svojega prezira napram vsemu, kar je z vero v zvezi in o glavnem vodji komunistov dr. Lemežu je v tem oziru znanih par nastopov, ki bi celo tako senilnemu gospodu kakor je g. Jeglič, morali odpreti oči, da gre po potu, ki je njegovemu pastirskemu pozivu nasprotna.

Ne da se pa prikriti, da je v SLS zlasti v močnem delu duhovščine znaten odpor proti zopetnemu obratu SLS h komizmu. Ne mislimo tu na dr. Brejca in Remca, ki sta reprezentanta katoliško popleskanega zlatega teleta in drugih mamonistov, ki pa jim namen posvečuje vsako sredstvo. Mislimo tu na znaten del starejših duhovščine, ki dobro čutijo pogubni vpliv dvoreznosti klerikalnih nauk in takitke na moralo ljudstva. Naš katoličizem je izgubil mirno trdno smer. Iz ekstreme katoliškega komunizma preko krščanskega socializma pada nazaj v konservativnost, a čez noč je spet drugi. To se mora osvetliti, četudi za hip in za volitve izgleda dobro za stranko. Prihodnje občinske volitve v Ljubljani bodo pokazale, da je objem SLS s komunisti in socialisti dal sicer enemu ali drugemu službico, a stranki v celoti je škodoval.

Z zanimanjem moremo opazovati dnevne metamorfoze katoliškega tiska. Vse skupaj pa znači, da je na čelu duhovščine starček, ki ni več v stanu kretno vidi in soditi.

Razkritja o teroristični komun. organizaciji

Včeraj smo poročali, da je celjsko porotno sodišče obsodilo 29letnega delavca Konrada Medvejskega na 7 let težke ječe, ker je poskušal dne 16. septembra 1923. izvršiti na ravnatelja Trboveljske premožgopne družbe Julija Pauerja v Trbovljah in ravnatelja Friderika Drolea v Hrastniku atentat s peklenim strojem in se je le slučajno zahvaliti, da oba ravnatelja nista postala žrtvi dobro zasnovane komunistične zarote.

Kmalu se bodo zaprla za dolgo dobo vrata ječe za mladim življenjem, ki je zašel na stran poti radi komunistične propagande. Na tisoče delomržečev in političnih eksaltirancev pa imajo na vesti oni, ki jih roka pravice še ni mogla doseči. Porotna razprava proti Medvejsku je odkrila teroristično komunistično propagando, ki je po obeh bratih Bregarjih že jeseni 1921. na cesti pri Trojani nameravala izvršiti atentat na enega takratnih ministrov ter hotela med zanj trboveljsko stavko spustiti trboveljsko elektrarno v zrak in spraviti ob kruh na tisoče delavcev. Ta tajna teroristična komunistična propaganda je tudi povzročateljica zagonetne pošiljatve peklenih strojev.

Iz vseh navedenih slučajev je danes jasno, da je vsa ta komunistična akcija kulminirala v krvolitu dne 1. junija v Trbovljah, ki je zahtevala devet človeških žrtv. Zasliševanje Konrada Medvejskega je dokazalo, da so najnevarnejše komunistično gnezdo Trbovlje, da pa vodijo teroristične in antidržavne prevratne akcije doslej še neodkritke roke iz Ljubljane. Slaba vest teh duševnih voditeljev se je pojavila tudi v osebi zagrozenega komunističnega propagatorja Albina Hleba tekom razprave v celjski dvorani, ki je hotel izvoliti, ali bo Medvejsk koga izdal. Značilno je tudi, da je začel Medvejsk čisto na novo odkrivati postanke peklenkega stroja, že iz one dobe, ko se je ustvarila tik pred volitvami lanskega leta v Trbovljah takozvana »radikalna celica« prejšnjih zagrozenih komunistov in v kateri je znani šuntajs sprožil vprašanje pošiljke peklenih strojev glavam trboveljske družbe iz maščevanja, ker družba ni hotela po stavki sprejeti odpuščenih delavcev. Velpomembna je bila dalje izjava Medvejskega, da je bivši komunistični poslanec Miha Koren, ki je pozneje vstopil v radikalno stranko in postal tudi gerent trboveljske občine, takoj po ustanovitvi radikalne stranke v »radikalni celici« vprilo svojih tovarišev pokazal svojo pravo barvo s tem, da je izjavil, »da bodo sicer na zunanji ostali v radikalnem taboru, na znotraj pa še dalje obdržali svoje komunistično

prepričanje.« Čeprav sodna preiskava, kakor je naglašala obtožnica, spočetka ni mogla razkriti komunistične zveze s poskušanim atentatom na ravnatelja Pauerja in Drolea, vendar pa je porotna obravnava s razkritji Medvejske razgalila vso politično ozadje tega procesa. Da je pri pošiljki peklenih strojev bilo udeleženi v resnici še več oseb, dokazuje dejstvo, da je Medvejsk pred vrati jetnišnice napram množici ljudstva iz sodne dvorane javno izjavil, da bo sicer prestal kazen, da pa pridejo na vrsto sedaj še pravi krivci.

Nihče ne bo mogel trditi, da je sodelo Medvejskega buržujsko sodišče, kateremu gotovo časopisje tako rado odreja objektivnost in mu izpodtikuje ugled. Dvanajst zastopnikov ljudstva je obsodilo Medvejskega soglasno in soglasno razgalilo antidržavno komunistično propagando, katere glavni zaščitnik je postal sedaj klerikalno časopisje. Mirno lahko prepuščamo javnosti, da sama odloči, ali odobrava zagovarjanje onih propalcev v narodu, ki iščejo v svojem političnem udejstvovanju in brezdelnosti samo priliko, kako bi uničili to, kar so si drugi pridobili trdom in naporom. Vse te boljševiske izrodke na državnem telesu in tudi vse one elemente, ki podpihujejo nerazsodno ljudsko maso s krvavimi članki po časopisih, vse te so poleg Medvejskega v torek v celjski sodni dvorani zastopniki ljudstva obsodili soglasno.

Kriza v Franciji

Kriza v Franciji se razvija v povsem normalni smeri; vlada prehaja v roke leve, ki je dobila večino na volitvah. Toda k spremembi na vladi se pridružuje konflikt radi predsednikove osebe, kar pa ni organično vezano s spremembo režima. Baš ta okolnost pa je dala francoski vladni krizi prav poseben značaj in vsled tega tudi dramatičnejši potek.

Francoska zbornica se obnavlja vsakih pet let, predsednik republike, najvišji predstavitelj države, pa se voli vsakih sedem let. Normalno je tedaj, da teče doba predsednikove vlade sedem let, brez ozira na to, da se in kako se medtem spremeni večina poslanske zbornice in senata. Predsednik naj bi bil tedaj oseba, ki uživa splošno zaupanje naroda, ki stoji izven strank ali nad strankami, ali vsaj ni v preveliki meri angažiran partizan. Tak je smisel ustave in tako se je tudi zares prakticiralo doslej, vsaj po večini. Dosedanji predsednik Millerand pa je po naziranjih zmogovite levece tako izrazil nastopil v prilog desnice, to je doslej na vladi se nahajajočega nacionalnega blega, da je prekršil prakso nepristranosti najvišjega predstavnika republike; vsled tega smatra leveca za potrebno, da se tudi ona ne drži običajnega modusa in da zahteva spremembo na najvišjem mestu. S svojo tezo je prodrla, kakor kaže najnovejši tok političnih dogodkov v Parizu.

Vendar vlada glede kandidata za izpraznjeno predsedniško mesto še vedno velika needinstvo. Podoba je, da bi večina želela nepolitično, oziroma v strankarsko političnem oziru čim manj angažirano osebo, da bi se na ta način dosegla znova depolitizacija najvišjega mesta. Odtod nesoglasja celo v krogih levece.

V ostalem je seveda jasno, da je premoč levece popolna; prevlada v notranji in vnanji politiki Francije ji je zagotovljena. Kako bo to vplivalo na nadaljni razvoj razmerja med Francijo in ostalimi državami, se že ne da presoditi. Gotovo pa je, da je preokret na levo sila važen za celo vrsto najvažnejših vprašanj evropske politike. Razmerje do Nemčije z reparacijskim problemom v ospredju, razmerje do Rusije s problemom priznanja sovjetske, razmerje do Anglije, do Male antante, do Poljske itd. — v vseh smerih se bo kmalu pokazalo, da vodijo politiko v Parizu novi močje. Oni sicer ne morejo voditi drugačne kakor »francosko« politiko, ali vendar bo njihova taktika v mnogočem drugačna, nego je bila za Milleranda in Poincaréja. Ker pa se iz vrst levece same naglašajo, da nasprotniki Francije nikakor ne smejo računati na sentimentalnost ali nacionalno slabost nove vlade, bi bilo napačno misliti, da bi francoski interesi v bodoče ne bili več dovolj krepko zastopani. Pričakovati je le, da bo spraviljeva in mirnejša taktika lažje obvladala težave in ovire, nego je bilo to za Poincaréja. Zato moremo nastop nove vlade označiti kot uvod v mirnejše, manj napeto reševanje obče-evropskih političnih problemov.

Politične beležke

— Klerikalna gonja proti »Jutru«. Naš list je SLS trn v peti. Vse zlorabe prične, spovednice in »svetih misijonov« niso mogle klerikalcem prinesiti zaželjenega uspeha, da bi »Jutru« škodovali. Obratno, bolj ko je bila agitacija klerikalcev divja, bolj je raslo Nevilo »Jutrovi« naročnikov in bralcev. »Slovenec« pa je zadnje leto po številu naklade tako padel, da sploh ne prihaja več resno v poštev kot insercijski organ, ker so pač na doželi na »Slovenca« naročeni večnoma le župniki in kaplani, dočim dobivajo napolnjeni pristaši SLS le »Domoljuba«. Sedaj skuša klerikalna stran-

ka v okolici Trbovelj izkoristiti nesrečno dogodka predzadnje nedelje, zlasti v ta namen, da tamkaj razširi »Slovenca« namesto »Jutra«. »Slovenec« s triumfom poroča, da »Jutro« v Trbovljah že dobiva plačilo. Že ta stavek sam kaže, da je teroristična gonja zoper naš list doma v Katoliški tiskarni in da so komunisti že zopet enkrat, kakor že večkrat samo slepo sredstvo SLS. Zanj hodi po kostanj v ogenj, zanj so strelijo, zanj v zaporih, zanj naj sedaj preganjajo še »Jutro«. Danes smo prejeli iz Trbovelj tudi dopis kako v tamkajšnjem okolici hujska proti »Jutru« neki župnik ter se pri tem poslužuje celo hudodelske agitacije. Tega tiča bo kmalu zadel zasluzena kazen, kakor vsakogar, ki bo njemu sledil. »Jutro« se klerikalne gonje prav nič ne boji in glava bo le one bolela, ki bi nasledili »Slovenčevim« in sploh klerikalnim hujskarijam. Prijatelje in naročnike »Jutra« prosimo, da nam vsak slučaj gonje proti našemu listu takoj javijo, da bomo takoj vdarili nazaj. Čas klerikalnega terorja je pri kraju. Kdor noče, da ne bo tako ogoljufan kakor je bil ogoljufan od klerikalne politike po zadnjih volitvah, naj se nikar ne izpostavlja za SLS. Klerikalci nikdar več ne bodo vladali! To naj imajo vsi pred očmi.

— Pred razpustom občinskega sveta mariborskega. Pod tem naslovom je včerajšnji »Slovenec« priložil na prvi strani »izvirno« vest iz Maribora »iz povsem zanesljivega vira«, v kateri na široko popisuje »načrt Jerjavovcev« za razpust občinskega sveta mariborskega. Po avtentičnih informacijah ugotavljamo, da je »Slovenčeva« tozadevna vest skoz in skoz tendenciozno izmišljena. Že bližnja bodočnost mora pokazati kakke zlobne namene je imel informator »Slovenca«, da je šel drezati v to vprašanje s toliko lažjo.

— Zelena ljubljanska generaliteta se je zopet oglasila v »Kmetijskem listu« s tisto drznostjo, ki je lastna samo tej gospodi. Nacionalni blok samostojnih demokratov in radikalov označuje »Kmetijski list« s pregovorom: »Gliba vkup štrija«. Tako »Kmetijski list« ni pisal v oni zlati dobi, ko je g. Puclj kot ministar poljoprivrede sedel v koalicijski radikalni. Tudi je menda pozabil, kaj vse se je pisalo o korupciji za časa te zlate dobe. Še bolj interesantno pa je kaj piše »Kmetijski list« o nacionalni vladi, češ: »Nekaj blebečejo o nacionalni vladi Pašić-Pribičević in da bi bilo nevarno, ako dobe državo v roke brezdomovinski ljudje, kakor so slovenski klerikalci. Istina, da so klerikalci brezdomovinski. Ljubši jim je katoliški Italijan ali Nemec, kakor pravoslavni Srb. Toda mi smatramo, da je za državo korupcija ravno tako nevarna, kakor brezdomovinstvo, zato je prav vseeno, kdo vlada: korumpiran nacionalist ali brezdomovinski klerikalci.« Zeleni generali kar pavšalno obdolžujejo nacionaliste, da so korumpirani, obenem pa na nacionaliste postavljajo v isto vrsto s — klerikalci. Pa bo ta predzrna in brezobrazna zelena generaliteta še lazila okoli predstavnikov JDS z neštetiimi prošnjami, da jih ščitijo pred klerikalci! Če bi demokrati ničesar drugega ne storili kot da so rešili pred klerikalci Kmetijsko družbo bi »Kmetijski list« ne smel biti tako nesramen. Dvojna vloga, ki jo igrajo zeleni generali, se ne more dolgo držati. V Beogradu so podpirali snovanje klerikalno-radikalne vlade pod firmo g. Davidovića in še danes se njihov vodja Lazić druži s klerikalci ter celo zagovarja komuniste. V »Kmetijskem listu« zeleni generali udrihajo po nacionalni vladi, na drugi strani pa imajo v »Oddeku za kmetijstvo« v Ljubljani še vedno svojo strankarsko ekspozituro in tudi sicer bi povsod radi videli, da jih narodna koalicija ščiti pred klerikalci. Te hinavščine in sleparije zelenih generalov mora biti konec!

— Nastas Petrović in hrvatski zajedničarji. Radikalni zgažar, ki so ga klerikalci in zagrebški blokaši nekaj časa prosljavljali za vzornika, se je nedavno mudil v Zagrebu in imel par skritih konvinklov z nekaterimi samovoljnimi zajedničarji. Komaj se je Petrović vrnil nazaj v Beograd, mu je »Hrvat« kot oficijelno zajedničarsko glasilo ostro podkuril pod petami in ga proglasil za — Pašićevega agenta... »Obzor« zdaj odgovarja »Hrvat«, se čudi kako more »Hrvat«, ki je gospoda Nastasa še nedavno koval v zvezde, zmerjati ga in groziti vsakomur, ki se z njim še razgovarja, z izključitvijo iz stranke. »Obzor« zahteva, da strankin forum Hrv. Zajednice vendar že enkrat opredeli svojo politiko. Da ne bo blamaž, samih blamaž s Petrovićem, »poštenostjo«, intervjuji, koncentracijo, Radicem in Moskov... —

Porota

Celje, 12. junija.

Poneverba.

Radi hudodelstva poneverbe in dvojnega zakona stoji pred porotniki 68 letni Matija Zorko, bivši tajnik okrajnega zastopa in okrajne hranilnice v Rogatu. Državno pravdnistvo ga obtožuje, da si je pridržal in prilastil v svoji službi, kolikor se je moglo sploh dognati, najmanj okrog 320.000 Din na ta način, da je v poslovnih knjigah in listinah zaplaval napačne zneske. Vsled pomanjkljivega nadzorstva je lahko vršil svoje nepoštenne manipulacije delj časa. Šele meseca julija 1923 so mu prišli na sled. Večino poneverb obtožence priznava, sa-

mo na nekatere zneske se ne more več natanko spominjati.

Izplačeval si je iz blagajne okrajnega zastopa in okrajne hranilnice višjo plačo, draginskih doklade in remuneracijo, nego mu je bila določena. Izplačilo si je pripravil na ta način, da je v sejni zapisnik, potem ko je bil že sklenjen in od odbora podpisan, pripisoval, da mu gredo višji dohodki. Dvigal je pri okr. hranilnici vloge raznih strank, zneske pa porabil zase. Iz okrajne hranilnice za okrajni zastop dvignjeni denar je pridržal zase ali v celoti ali pa samo delne zneske. Isto je storil tudi z zneski, ki so jih poslali razni drugi zavodi in oblasti na okrajno hranilnico, kakor Hipotekarna banka jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani, od gradbene sekcije poslani državni prispevek, od davčnega urada poslani okrajne doklade in drugo. Nadalje je zastavil l. 1922 pri Narodni banki v Mariboru 7 odst. državno investicijsko posojilo, od tega pa znesek 15 tisoč Din pridržal zase. Marca 1923 je plačal od okrajnega glavarstva v Ptuj na okrajni zastop v Rogatu poslano koruzo z denarjem okrajne hranilnice, potem pa iztirjal ta znesek 25.000 Din od strank, katerim je bila koruza prodana. Dobaviteljem gramozu je v breme okrajnega zastopa zaračunal mnogo višje zneske, nego jih je izplačeval. Tudi pri izplačilu mezd delavstvu je na škodo okrajnega zastopa manipuliral nepošteno ter si izplačal za posle cestnega mojstra večje zneske, do katerih v tej funkciji sploh ni imel nobene pravice, ker jih je moral vršiti kot tajnik okrajnega zastopa brezplačno.

Obtoženi Zorko se je poročil l. 1920 v evangelijski cerkvi v Mariboru s Katarino Singer, vključ temu, da njegova prva žena živi še v Gradcu. Zagovarja se, da mu je baje policija v Gradcu nanzanila, da je njegova prava žena najbrž umrla, ker je ni moglo najti. Da pa je hotel cerkveni urad spraviti v zmoto, sledi iz dejstva, da je predložil o priliki svoje druge poroke star domovinski list, na katerem je naveden še kot samec.

Porotniki so potrdili vprašanje glede poneverbe z 10 proti 2 in vprašanje glede goljufije in dvojnega zakona z 8 proti 4 glasovi, nakar je porotni sodni dvor obsodil Zorka na 2 in pol leti težke ječe.

S tem slučajem se je zaključilo poletno zasedanje celjske porote.

Maribor, 12. junija.

Veseli brivec.

18 letni Ljudevit Dauterman iz Srema se je izučil sicer brivske obrti, vendar pa mu ta posel ni ugaljal in se je zato podal kmalu v Avstrijo, kjer je raje služil pri kmetih za hlapca. Nazadnje je bil pri Josipu Rotterju v Pernitzu pri Dunajskem Novem mestu. Dne 19. februarja je po naročilu svojega gospodarja peljal posestnika dr. Wagnerja v Dunajsko Novo mesto. Med potjo je došel dr. Wagnerjev svak z avtomobilom in povabil dr. Wagnerja, da se pelje z njim v Felkdorff. Wagner je sprejel povabilo in naročil Dautermanu, da naj se vrne s samim domov v Pernitz. V naglici pa je Wagner pozabil na sanel denarnico, v kateri je bilo preko 40.000 Din v naši valuti. Veseli brivec je hitro utaknil denar v žep, pustil sani in konje v neki gostilni v Dunajskem Novem mestu, z denarjem pa se je odpeljal na Dunaj, kjer si je kupil lepo obleko in veseljačil, nato pa pobegnil po skrivnih potih čez državno mejo v Jugoslavijo, kjer pa so ga orožniki takoj izsledili in našli pri njem še precej ukradenega denarja.

Porotniki so vprašanje glede hudodelstva tatvine nad 40.000 Din zanikali in potrdili je dodatno vprašanje škode pod 10.000 Din. Dauterman je bil obsojen nato na 4 mesece težke ječe.

Detomor.

Ko je 7. aprila posestnica Ana Gombeš iz Petešove čistila svoje stranišče, je našla v njem mrtvo dete moškega spola. Preiskava je dognala, da je sredi februarja služkinja Katarina Madaras, ki je bila že močno noseča, posetila svojo mater, ki je stanovala pri Gombešovi. Madarasova je prav takrat porodila živoročno dete, katero pa je takoj vrgla v greznico, da s tem zakrije, da je postala nezakonska mati. Obtoženka je jokaje priznala svoj zločin in se zagovarjala, da je izvršila svoje dejanje v zmedenosti in vsled sramote. Obsojena je bila na 3 leta težke ječe.

Požig v Zbigovcih.

France Mauko, mizarški pomočnik v Veržuju je že star znanec sodnih zaprov. Že v svoji mladosti ni znal razločevati, kaj je moje in tvoje, in je imel radi tega ponovno opravka pri raznih sodiščih. Vrh tega je surov in tudi hudoben človek in prav rad znesne svojo jezo nad imovino drugih. Sploh je zgubljen človek, ki mu je vseeno, kaj se godi z njim. Dne 9. januarja je v Zbigovcih zažgal listnjak Marije Domanjkove in se je ožen tako hitro razširil, da je razven stanovanjske hiše in svinjskega hleva pogorelo prav vse in je imela posestnica preko 100 tisoč kron škode. —

Kino Ljubljanski dvor

Tel. št. 730

13. in 14. februarja

Eden največjih svetovnih filmov, ki je bil na razstavi filmov v Turinu odlikovan z velikim zlato svetinjco

Seneca

Ljubljana tragedija, v glavni vlogi slovita Italia Almirante

Mauko je izvršil svoje dejanje, kakor zatrjuje obtožnica, zgolj iz maščevanja in jeze, ker ni prišlo dotično posestvo v njegove roke. Obtožnica mu očita vrh tega še več tatvin.

Mauko je bil obsojen na 8 let težke ječe.

Borza

12. junija:

ZAGREB. V deviznem prometu je bila na današnjem borznem sestanku najprej tendenca čvrsta. Tečaj vseh deviz se precej porasli vsled večjih kupnih naročil iz inozemstva. V začetku borznega sestanka je bilo malo blaga na trgu, kupci pa so se hoteli kriti. Kasneje je dala Narodna banka precej blaga v promet, nakar se cene nekoliko popustile. Promet je bil precejšen in se je trgovalo večinoma devizah Dunaj, London, New-York in Praga. Od državnih papirjev je zanimanje za vojno odškodnino še vedno nespremenjeno. Danes se je s tem papirjem precej trgovalo. Povpraševanje je bilo precejšnje ob nespremenjenih cenah. Od državnih papirjev so notirali 7 odst. investicijsko posojilo 68 do 68.25, 4 odst. agrarne obveznice 24 do 25, renta vojne odškodnine 137.50 do 138.50. V elektilih je bila tendenca še nadalje šibka. Bančni papirji so se trgovali na včerajšnji podlagi. Prometa je bilo malo. Od industrijskih papirjev se je živahneje trgovalo v delnicah Slavonije ob včerajšnji tečajih. V splošnem je bil promet slab. Notirale so devize: Amsterdam 315.57 do 321.5, Dunaj 0.11905 do 0.12195, Budimpešta 0 do 0.10, Bukarešta 35.20 do 38.20, Italija izplačilo 370.50 do 373.50, ček 369 do 372, London izplačilo 368.70 do 371.70, ček 368.50 do 371.50, New-York ček 84.90 do 85.90, Pariz 457.10 do 462.10, Praga 249.375 do 252.375, ček 247.50 do 250.50, Svica ček 1494 do 1504; valute: dolarji 84 do 85; efekti: Banka za Primorje 590, Trg. banka 38 do 39, Hrv. eskomptna banka 129 do 130, Jugoslovenska 117 do 119, Ljubljanska Kreditna 235 do 0, Pratekdionica 915 do 920, Rečka pučka 135 do 138, Srpska 140 do 141, Eksploatacija 121 do 123, Nar. žumska 92 do 94, Gutmann 875 do 900, Slavonija 103 do 105, Ljubljanske strojne 0 do 200, Trboveljska 0 do 615, Vevče 0 do 165.

BEograd. Devize: Dunaj 0 do 0.12, Bruselj 390 do 399, Budimpešta 0 do 0.10, Bukarešta 36.50 do 37.25, Zeneva 0 do 1493, London 367 do 368, Milan 0 do 369.75, New-York 84.90 do 85, Praga 0 do 249.60. Valute: Avstrijske krone, srednji tečaj 0.125, madžarske krone 0 do 0.09, lej, srednji tečaj 37. Na današnji borzi je bilo dovolj blaga na razpolago. Narodna banka je intervenirala v več devizah. Tendence je nespremenjena.

CURiH. Beograd 6.725, New-York 568, London 24.49, Pariz 80.35, Milan 24.75, Praga 16.625, Budimpešta 0.0061, Bukarešta 2.45, Sofija 4.06, Dunaj 0.0080.

TRST. Beograd 26.85 do 27.10, Dunaj 0.082 do 0.083, Praga 67 do 67.50, Pariz 122 do 123, London 99.15 do 99.35, New-York 22.90 do 23.05, Curli 404 do 407, valute: dinar 26.80 do 27.10, dolar 22.8 do 23.20, zlatih frankov 87.25 do 87.75, uradni tečaj zlate lire 443.21.

DUNAJ. Devize: Beograd 830 do 834, Berlin 16.90 do 17.20, Budimpešta 0.77 do 0.83, Bukarešta 317 do 319, London 306.300 do 307.300, Milan 3080 do 3101, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3802 do 3818, Praga 2080 do 2090, Sofija 498 do 502, Curli 12.500 do 12.550; valute: dolarji 70.460 do 70.860, lire 3095 do 3115, dinarji 827 do 833.

PRAGA: Beograd 40.75, Rim 150.75, Budimpešta 3.70, Pariz 185.25, New-York 84.

LONDON: Beograd 360, Pariz 81, Milan 99.12, Dunaj 306.000, Budimpešta 375.000, Bukarešta 1000, Praga 147.37.

NEW-YORK: Beograd 118.50, Berlin 24 London 431.87, Pariz 526, Curli 1764, Milan 435.50, Dunaj 14.12, Budimpešta 12, Praga 203, Bukarešta 43.50.

NOVOSADSKA BLAGOVNA BORZA.

Cene so ostale napram včeraj v glavnem nespremenjene. Ves promet je znašal v pšenici 10 vagonov, koruzi 84 in moki 10 vagonov.

Ali hočete spoznati krvoločnost klerikalcev?

Čitajte! Kaj so ti hinavci in zločinci delali v dobi »Svete inkvizicije«, ko so

34.656 ljudi živih na grmadi zažgali 28.496 ljudi na galerah in v lečab pomorili.

Čitajte!

Veliki inkvizitor

ljubezenski roman iz najsramotnejše dobe človeške zgodovine.

Naročajte ga pri upravi »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Velezanimiva knjiga stane 30 Din, s poštnino vred 32 Din. Organizacije in poedinci, ki plačajo najmanj 10 izvodov, dobe knjige po 20 Din.

Širite knjigo med nezavedno ljudstvo, da se mu bodo odprle zaslepljene oči!

Naši kraji in ljudje

Jakob Zalaznik

sedemdesetletnik.

Danes pred 70 leti, dne 13. junija 1854 je bil v Vrzdencu pri Horjulu rojen eden izmed najbolj znanih in uglednih ljubljanskih obrtnikov, Jakob Zalaznik. Ko še ni imel polnih 14 let, ga je oče poslal v Ljubljano, da se izuči pekarske obrti. Vedno vesel Jakob je bil pri delu vzorno marljiv, vztrajen in natančen. Povsod so ga imeli radi. A bil je tudi ambiciozen in je hropel čim prej postati samostojen mojster. Našel si je podjetno in lepo ženo ter si l. 1884. ustanovil lastno vzorno pekarno v Milčevi hiši na Starem trgu. Kmalu se je preselil v sosedno Rudežovo hišo ter jo adaptiral v svojo stvar. Pekarno je razširil s slaščičarno in si pred nekako 25 leti uredil tudi kavarno in pivnico. Vsa v istih prostorih, ki so po svoji domačnosti v Ljubljani posebno priljubljena ženskam in moškim, mladini in starcem. Pri Zalazniku se zbirajo vsi stavovi in somišljeniki vseh naprednih strank. Jaka Zalaznik je znan po vsej Sloveniji kot narodnjak, naprednjak in vrl, dobrosrčen družabnik. Rojaki so ga dolga leta cenili kot izvrstnega pevca in posestnika lepega lirčnega tenorja prijetnih višin in izdatnosti. Pel je še pri nekdanjem čitalniškem zboru, od l. 1884. je bil odlični član. Odbornik in podpredsednik »Slavca« ter je l. 1897. ustanovil tudi pevsko društvo »Ljubljana«, ki ga je kot najboljši tenor vodil dokaj let. Že nad 40 let je član Sokola. Udeleževal se je navdušen mnogih izletov po domovini ter budil narod s svojo pesmijo. Pred nekako 33 leti je na izletu ljubljanskega Sokola v Celju vzbujal s svojo orjaško postavo in respekt celjskih fanatičnih nemškutarjev in Nemcev. Dasi je hodil po mestu sam, se ga nemškutarje tolpe niso upale napasti, ker je že pri prvem spopadu z njimi pokazal izdatnost svoje pesti. Zalaznikova posebna ljubezen pa je bil do nedavnega časa lov. Zato je med našimi lovci zelo popularna osebnost. Ko so mu omagale noge, se je dajal do lovišča voziti in na stojišča nositi. Lovska strast pa ga ni ostavila še danes.

Odlični naš obrtnik, pevec, Sokol in lovec Zalaznik je s svojo blagopokojno ženo vzgojil svojo dečo v duhu jugoslovenskega in naprednega. Zato mu kličemo k 70letnemu jubileju: Zdravo še dolga, dolga leta!

Pred invalidskim kongresom v Ljubljani

Od 15. do 17. junija se bo vršil v dvorani Kazine v Ljubljani državni invalidski kongres.

Svetovna vojna je pretresla temelje družabnega reda in povzročila mnogo novih političnih, gospodarskih ter socialnih vprašanj. Med slednjimi zavzema po svoji važnosti prvo mesto invalidsko vprašanje. Gigantski boj zavezniških in centralnih držav je končal z ogromnim številom pobitih in vojnih žrtev, ki jih štejemo na milijone. S tako visokim številom vojskujočih se države sploh niso računale, poleg tega so pa posegele v boj brez pravega invalidskega sistema.

Invalid se javlja v povojni družbi kot nov socialni in ekonomski problem, ki sili državnike, sociologe in celo kulturno človeštvo k resnemu razmišljanju o tem, kako naknaditi škodo, ki jo je invalid pretrpel brez lastne krivde pri izvrševanju svoje dolžnosti vojno državi. To pomeni: vzpostaviti napram žrtvam, da postane zopet vreden član človeške družbe. Naravno je torej, da so vojskujoče se države resno začele s proučava-

njem invalidskega kot socialnega in državnega vprašanja. Njegovo reševanje pa zahteva točno priznavanje invalidske duše.

Invalidska duša je svojevrsten psihični problem. — Invalid vé, da je kot žrtev dolžnosti pohabljen, da je zapustil bolnico brez telesnih udov in se vrnil med zdravo družbo. Težko mu je pri srcu, ko vidi in občuti veliko razliko med njim in ostalo večino človeškega društva. Življenje mu je mučna prikazen, toži za izgubljenim delom telesa in v njegovem srcu se poraja zavist, ki ji sledi mržnja do zdravih, veselih in čilih ljudi. Z vidika invalidske duše zahteva oskrba vojnih žrtev dvojno smer: moralno, ki stremi za tem, da vzbudi v invalidu vero v boljšo bodočnost življenja, torej da zdravi ranjeno dušo in materialno, ki zasleduje cilj, ustvariti vojni žrtvi možnost za delo in zaslužek z ozirom na njeno duševno in telesno sposobnost.

Oskrba invalidov v omenjenih smereh je prepuščena pri nas samo državi, ki pa v to svrhu ne razpolaga z dovoljnimi sredstvi. Medtem, ko je v zapadni Evropi smatrala kulturna tržba za svojo dolžnost, da prisloži pri reševanju invalidskega vprašanja državi na pomoč, je pri nas daleč zastala, saj je že pozabila na strahote vojne in surova realnost je uničila pri gotovem delu naše javnosti vsak plemenit čut do vojnih žrtev.

Kako umirajo v Sloveniji

Po uradnih podatkih je imela Slovenija koncem lanskega leta 1.053.464 prebivalcev. Število porok l. 1923. je znašalo 8545, število rojencev pa 33.572, med temi 3818 nezakonsko rojenih, 805 pa mrtvo rojenih. Umrla je v Sloveniji tekom lanskega leta 20 tisoč 536 oseb, in sicer po starosti do 5 let 7254, od 5 do 15 let 753, od 15 do 30 let 1585, od 30 do 50 let 2023, od 50 do 70 let 4348, nad 70 let pa 4573.

Kakšni so bili vzroki smrti? Največ žrtev je zahtevala tuberkuloza, za katero je umrlo 2778 oseb. Za pljučnico je umrlo 1605 oseb, za prirojeno življenjsko slabostjo 1464, za srčno napako 1884, za kapjo 728, za grlo 511, za škrlatinko 263, za dušiljivim kašljem 198, za difterijo 116, za kozami 9, za ošpicami 86, za trebušnim tifusom 78, za kolero infantum 151, za pegavico 1, za kolero nostras 7, za drugimi infekcijskimi boleznimi 204, za boleznimi na ranah 134, za otroško vročico 74, valed nove tvorbe zlega značaja 576, vsled prenosnih živalskih bolezni 5, vsled ostalih naravnih vzrokov smrti 9471. V enem slučaju je vzrok smrti neznan.

Vsled slučajnih smrtnih neizgovorljive. Vse vaje je spremljal orkester Sokola I. iz Ljubljane. Kot gostje so nastopili s prostimi vajami bratje iz Medvod. S še par točkami je bil spored telovadbe dokončan. Bratje in sestre, dokazali ste, da pojimate izvrševati s pravim delom sokolski program! — Po nastopu se je razvila živahna zabava, katera pa je bila prekinjena z žalostno vestjo, da so za nacionalno idejo ta dan po zahrbtnem napadu v Trbovljah, prešli svojo kri naši najplemenitejši sinovi. Vest je zapustila žalostno razpoloženje in žalostni sro smo se razšli.

IHAN. Dne 25. maja se je vršila slovesna otvoritev novega gasilskega doma. Slavnosti je prisostvovalo 12 gasilnih društev s 160 uniformiranimi člani, med drugimi tudi starosta JGZ g. Barle in tajnik okrajne gasilske zveze iz Kamnika g. Fajdiga. Številne goste je iskreno pozdravil načelnik Gregorič, nakar so je tajnikov namestnik Gregor Hribar zahvalil vsem, ki so prispevali k zgradbi gas. doma in za nabavo hrizalov. Tov. starosta je izročil načelniku Gre-

goriču in blagajniku Lenču v znak priznanja za velike zasluge v prid gas. društvu častno diplomo. Po slavnosti se je vršil pohod po občini z donžalsko godbo na čelu, nato pa velika vrtna veselica pri Mihelečevu. Zanimivo je, da je župnik Zelezny odklonil blagoslovljenje, čeprav služi društvo vzvišenemu idealu — razširjanju ljubezni do bližnjega. Zahteval je, da mora ves odbor pri njem s podpisom jamčiti, da ne bo plesa in da se bo veselica končala zgodaj. Seveda odbor na to ni mogel pristati, ker pač ne more biti župnikova copata. Tolklo v pojasnilo vsem, ki so se zanimali, zakaj je izostal župnikov blagoslov.

VRHNIKA. V nedeljo dne 15. junija bomo imeli tudi pri nas občinske volitve. Upamo trdno, da pride do temeljitega preobrata, kajti vsak trezen volilec lahko izprevidi usodepolne posledice klerikalnih politikov. Dokler smo imeli naprednega župana Gabrijela Jelovška, je trg krasno napredoval in to z malimi dokladi. Poglejmo samo šolsko stavbo, vodovod in železnico, ne naštevajoč manjših stvari, potov itd. Kaj pa se je napravilo pod županovanjem klerikalnih županov. Z eno besedo: NI! Vse delo obstoja samo v hujšanju ljudstva proti onim, ki ne trobijo v klerikalni rog. Volilci! Najboljše može v občini ima za kandidate demokratska stranka. Samo pogledajte njih imena: Gabrijel Jelovšek, Žitko Luka, kolar, Ipavec Rafael, živnozdravnik, Josip Jelovšek, tovarnar, Anton Trček, posestnik iz Bevk, A. Verbič, strojar itd. Kdor je za napredek občine, naj vrže torej kroglico v drugo skrinjico.

Neznano kako je bilo umorjenih 5 oseb. Justificirana pa sta bila 2 obsojenca.

Blagovni oddelek:

bogata zaloga angleškega in češkega sukna v sijajni izbiri, da ustreza vsaki želji, je edino le pri
DRAGO SCHWAB
Ljubljana

Dopisi

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Občinska uprava stoji pred odločitvijo ali ostane še nadalje v rokah sedanje klerikalne večine, ki nima v zadnjih 3 letih beležiti nobenega napredka, ali pa preide v roke razsodnih ljudi, ki bi uvedli v občini zdravo gospodarstvo. Kjer koli je slo za dobrobit občanov, je brezglava klerikalna občinska večina nastopila proti njemu. To dokazuje zlasti dejstvo, da se je izrekla proti meščanski šoli, očitno v strahu, da ne bi vzrasli iz nje samostojni - misleči ljudje. Pomislite delavci, uradniki, obrtniki in kmetje, kako težko so vas oškodovali, ker ste prisiljeni pošiljati sedaj svojo dečo v nadaljnjo šolanje drugam. Meščanska šola je potrebna in za njo se bo borila gospodarska - delavska stranka do njenega uresničenja. Kdor torej želi, da se občina otrese klerikalnih nespošobnosti, ta naj voli napredno gospodarsko - delavsko stranko in spusti kroglico v četrto (zadnjo skrinjico).

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Da se je šestdesetletni Sokol dostojno pripravil na svoj sokolski dan, nam je pokazala letošnja javna telovadba. Tako presenetljiv napredek od lanskega nastopa je bilo mogoče doseči le z vztrajnim nepretrganim vežbanjem. Proste vaje članstva po sestavi našega načelnika br. Dekvala so se po člarih izvajale brezhibno in dovršeno; istotako je bil ženski nastop gračozen in zadostno pripravljen. Meščanska deca je izvajala proste vaje (sestava br. Dekvala) z najljubšo nežnostjo in je bila od občinstva ves čas močno akklamirana. Izvajane vaje članov na orodju so bile dobro izbrane in kar najbolj zadovoljive. Vse vaje je spremljal orkester Sokola I. iz Ljubljane. Kot gostje so nastopili s prostimi vajami bratje iz Medvod. S še par točkami je bil spored telovadbe dokončan. Bratje in sestre, dokazali ste, da pojimate izvrševati s pravim delom sokolski program! — Po nastopu se je razvila živahna zabava, katera pa je bila prekinjena z žalostno vestjo, da so za nacionalno idejo ta dan po zahrbtnem napadu v Trbovljah, prešli svojo kri naši najplemenitejši sinovi. Vest je zapustila žalostno razpoloženje in žalostni sro smo se razšli.

IHAN. Dne 25. maja se je vršila slovesna otvoritev novega gasilskega doma. Slavnosti je prisostvovalo 12 gasilnih društev s 160 uniformiranimi člani, med drugimi tudi starosta JGZ g. Barle in tajnik okrajne gasilske zveze iz Kamnika g. Fajdiga. Številne goste je iskreno pozdravil načelnik Gregorič, nakar so je tajnikov namestnik Gregor Hribar zahvalil vsem, ki so prispevali k zgradbi gas. doma in za nabavo hrizalov. Tov. starosta je izročil načelniku Gre-

goriču in blagajniku Lenču v znak priznanja za velike zasluge v prid gas. društvu častno diplomo. Po slavnosti se je vršil pohod po občini z donžalsko godbo na čelu, nato pa velika vrtna veselica pri Mihelečevu. Zanimivo je, da je župnik Zelezny odklonil blagoslovljenje, čeprav služi društvo vzvišenemu idealu — razširjanju ljubezni do bližnjega. Zahteval je, da mora ves odbor pri njem s podpisom jamčiti, da ne bo plesa in da se bo veselica končala zgodaj. Seveda odbor na to ni mogel pristati, ker pač ne more biti župnikova copata. Tolklo v pojasnilo vsem, ki so se zanimali, zakaj je izostal župnikov blagoslov.

VRHNIKA. V nedeljo dne 15. junija bomo imeli tudi pri nas občinske volitve. Upamo trdno, da pride do temeljitega preobrata, kajti vsak trezen volilec lahko izprevidi usodepolne posledice klerikalnih politikov. Dokler smo imeli naprednega župana Gabrijela Jelovška, je trg krasno napredoval in to z malimi dokladi. Poglejmo samo šolsko stavbo, vodovod in železnico, ne naštevajoč manjših stvari, potov itd. Kaj pa se je napravilo pod županovanjem klerikalnih županov. Z eno besedo: NI! Vse delo obstoja samo v hujšanju ljudstva proti onim, ki ne trobijo v klerikalni rog. Volilci! Najboljše može v občini ima za kandidate demokratska stranka. Samo pogledajte njih imena: Gabrijel Jelovšek, Žitko Luka, kolar, Ipavec Rafael, živnozdravnik, Josip Jelovšek, tovarnar, Anton Trček, posestnik iz Bevk, A. Verbič, strojar itd. Kdor je za napredek občine, naj vrže torej kroglico v drugo skrinjico.

TRZIC. Občinske volitve v Trzicu zdajajo vrlike ekribi naši SLS. Ta stranka namreč stoji v službi velekapitala in je ves čas sabotirala delo in borbo občine za pravičnejšo razdelitev bremena in ovrnila kulturno in socialno akcijo občine. Od njih so se nekateri odepili zato pa v imenu svobode prepričani: udri po njih. SHS je izdala volilni okli, kjer seveda napada »Zerjavovce« in pa štiripersno »deteljico«, ki je imela poguma, da misli samostojno. Oklic neramno preti vsem onim, ki ne pojdejo s SLS. Ti si naj pripisujejo »posledice«. Torej napovedi farovski terorja? — Boji se te družbe noben pameten človek ne, a značilno je, da bi oni, ki toliko kriče o »terorju« sami radi terorizirali. V ostalem so laži oklica tako puhle, da ni vredno odgovarjati. Trziški volilci se vedo prav dobro, kako krepko so se demokrati borili zanje in kako je bilo ravno stališče JDS vedno čisto in jasno. Gre pač za to, ali bo županstvo podružnica tovarne ali pa bo tam, kjer je nezavisen. Če se dr. Zerjav zanima za Trzic in je že obilo storil zanj, mu je to samo v čast. Ravno v Trzicu se jasno kaže, kdo je hlapec velekapitala, a pri tem kriči na demokrate po jezuitskem načelu: »Reci mu, da ti ne poreče«.

„Stenicol“

Najboljše sredstvo proti steniciam
Glavna zaloga: **Drogerija A. KANO**,
Ljubljana, Židovska ulica 1. 10852

GORJE PRI BLEDU. Našemu kaplanu je silno zrastle grehen, posebno, odkar so začeli graditi Orlovski dom, ki bo prinesel v našo miroljubno vas mnogo bratskega gorja. Že so se vršili tepeži na račun doma. Orlovski dom mora stati... za zidanje šole pa ima vremena. Zalostno, a resnično! Bodočnost našega naroda je v temnih barvah in to po zaslugi onega dela duhovščine, ki je zapustila cerkev in altar in se podala na polje politike. G. gorjanski kaplan naj si zapomni, da politikujoča in fanatična duhovščina ne bo nikdar podprla Petrove skale, ker je zavrgla prvi Kristov nauk: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Ravno ti duhovniki najbolj izpodkopljejo temelj pravega verstva in pobožnosti. Tudi naprednjaki spoštujemo duhovščino, ki spoštovanje v resnici zasluži, hujšakačev pa bomo vedno odklanjali.

GROBELNO. Otrli - Met. podružnica za Grobelno in okolice priredi svoje običajno ljudsko veselico dne 22. junija v St. Vidu p. Grob. Prosimo vsa sosedna društva, da se oizirajo na to prireditel.

RIBNICA. Tukajšnja meščanska šola zaključil zaradi razstave vseh meščanskih šol države v Beogradu, šol. leto v torek dne 17. junija. V soboto dne 14. junija ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 15. junija po popoldanski službi božji priredi njena mladina malo predstavo v telovadnici pri Cenu. Program obsega petje, deklamacije in burko »Pri gospodi«. Izkupček je namenjen fondu za učila. K predstavi so povabljeni starši in vsi občani, ki jim je za šolo in njen napredek. — V prvi razred za prihodnje šol. leto je vpisovanje v nedeljo dne 29. junija in v ponedeljek 30. junija v pisarni ravnateljstva — vsakokrat od 8. do 12. ure popoldne. Pogoj: Dobro dovršen peti razred osnovne šole. Sprejemajo se dečki in deklice. S prihodom šol. letom se šola preseli v svojo lastno poslopje, s čimur je zjamčen njen nadaljnji razvoj.

ZALEC. Prosvetni oddelek za Slovenijo je devolil zopetno otvoritev I. razreda meščanske šole in odredil vpisovanje na dan 30. junija in 1. julija od 8. do 12. ure popoldne v ravnateljski pisarni. Sprejmejo se dečki in deklice, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. šolsko leto. Trajni obsoj tega, za Savinjsko dolino prepotrebne in vevlačnega učnega zavoda je zagotovljen. Postopoma se razširi v popolno štirirazrednico in bo imel kmetijski značaj. Oziroma se bo pri prirodoopisnem pouku zlasti na našo vzorno hmeljerejo. Se potrebni učni predstori se doizidajo v določenem roku. Z učnimi nazori bo šola kar najbolj opremljena, da bo ustrezala vsem modernim zahtevam ter jamčila za najboljšo učno uspehe. Celjske meščanske šole so že danes prenapolnjene; zategadelj bo ta šalska meščanska šola v središču Savinjske doline vsem Savinjancom tembolj dobrodošla. Iz nje bo izhajal naobražen, kmetijski, obrtniški in trgovski naraščaj.

LJUTOMER. Občinske volitve se vršijo pri nas dne 13. junija. Ljutomer, od nekdanj zaveden trg, je dal pri zadnjih občinskih volitvah ogromno večino glasov napredni listi. Od 16 mandatov so dobili združeni klerikalci in nemškutarji samo 4 mandate. Tudi za sedanje volitve je zavladalo veliko zanimanje. Na iniciativu demokratske kot najmočnejše organizacije se je dosegel zopet skupen nastop naprednih strank, ki jim je bila zagotovljena — spričo političnega položaja, ki zahteva strogo ločitev državni ideji zvestih ljudi od anacionalnih elementov, — še večja zmaga. V zadnjem trenutku pa se je našel človek, ki je bil prejšnje čase v prvih vrstah demokratov in je z njihovo pomočjo prišel na svoje sedanje mesto, da je za gmetne koristi izdal napredno misel; za hrbtno odhoda demokratske stranke se je dogovoril s farovcem, za liter vina zatajil svoje prepričanje in sestavil neko kompromisno listo, da pomaga z njo nekaterim klerikalcem nemškutarjem in predvsem svojim sorodnikom od odborniških mest. Razbil je s pomočjo klerikalcev, in nemškutarjev zaupni sestanek in to sprejeto napredno listo. Kratkovidnosti nekaterih naših »naprednjakov« je pripisovati, da se mu je nakana posrečila in da je vložena samo ena gnila, od farovča in nemškutarjih mogotcev odvisna kompromisna lista. V času, ko je treba kakor nikoli, odločnega nastopa narodnih in naprednih ljudi, je to iskarjotstvo za judčev grob dvojno obžalovati. Zahtevamo od tukajšnjega odbora demokratske stranke, da tega človeka, ki je s svojim nastopom škodoval napredni stvari našega trga, izključi iz organizacije in ga javno ožigosa. Ukrene naj se vse potrebno, da se v bodoče onemogoči taki nedisciplinirani slučaj, kjer zaradi osebnih koristi posameznikov trpi vsa napredna javnost. Vrste demokratske stranke morajo biti čiste; za neznačajne ne sme biti mesta med njimi!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Petek, 13.: Zaprtlo.
Sobota, 14. ob 15.: »Mogočni prstani«.
Mladinska predstava. Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 13.: »Travata«. Gostovanje operne pevke Anke Milčeve. E.
Sobota, 14.: »Carjeva nevesta«. B.
Nedelja, 15.: »Pikovka dama«. Na čast gostov kongresa Udruženja vojnih invalidov. Izv.

Gledališki večer v celjskem mestnem gledališču. V soboto, dne 14. t. m. uprizarji Dramatično društvo v Celju v mestnem gledališču velik gledališki večer s sodelovanjem Udruženja gledal. igralcev in celokupnega celjskega ansambla. Proizvajal se bo prvovrstni kabaretni program. Sodelujejo odlični operni in dramski umetniki, kakor ga. Juvanova, gospodična Ježekova ter gg. Betetto, Danilo, Debevo in Sancelin. Za snab in kratke čas bodo skrbeli tudi naši priljubljeni celjski igralci gg. Janko, Zorman, Reš, Perc s svojim kvartetom, Rakusa in dr. Gledališče se prelovi v veleumetni varile. Dijaško stolišče bo opremljeno z

mizicami, vsaka loža dobi na hodniku svojo mizo in bogat bufet na hodnikih gledališča bo skrbel za izdatno okrepčilo gostov. Tudi v parterju in na galeriji bodo skrbale članice in člani Dramatičnega društva za različno okrepčilo. Za plesanje bo na razpolago oder, kadilo se bo lahko na hodnikih in v kavarni. Lože in sedeži so v predprodaji pri tvrdki Gorizar in Leskovšek. Abonentom se rezervirajo sedeži do petka popoldne. Začetek ob 8. in konec ob 1. uri. Občinstvo iz okolice ima z vlaki ugodno zvezo.

Poslovilni večer

gdč. Zikove in g. Šimenca

Sinoči sta se v »Tosca« poslovila od ljubljanske publike gdč. Zikova in g. Šimenca, ki odhajata v Zagreb. Kakor bi nam hotela napraviti slovo tem težje, sta sinoči pela in igrala s tolikim čuvstvom in temperamentom, da sta držala občinstvo v največji napetosti in ga navdušila do uprav vročinskih ovacij. Ker je bil tudi g. Cvejič kot Scarpia prav dober in so vse stranske partije v dobrih rokah, ker je bil končno celo orkester zadovoljiv (izvzemši zvonove za odrom!),

je ostavila predstava v celoti najboljši vtisk.

Odhajajoča pevca je publika odlikovala opetovano sredi dejanj, koncem vsakega akta pa je nanju iz lož in parterja deževalo cvetje ter so jima prinašali izza kulis neprestano vence in šopke. Nabito polno gledališče je odmevalo od brezkončnega viharnege ploskanja in vzklikanja; gdč. Zikova in g. Šimenca sta se ginjena zahvaljevala za tolike dokaze izredne ljubezni in priznanja. Po zaključeni predstavi ju zlasti mladina, med njo zvečne ženska, kar ni pustila več z odra; naposled pa ju je občinstvo počakalo še pred gledališčem, da sta prišla iz garderob, ter ju zopet z brezkončnimi ovacijami spremlilo do kavarne »Emone«. Slovo je bilo torej izjemno prisrčno in v analizi slovenskega gledališča ni zabeležena doslej še nobena ločitev, ki bi bila težja, kakor od teh dveh ljubljencev našega občinstva.

»Travata« z gostom. Nocoj gostuje v ljubljanski operi sopranistka gdč. Anka Milčeva v vlogi Violette v operi »Travata«. Gospodična Milčeva je članica opere Narodnega gledališča v Osijeku ter poje tam vse prve sopranske vloge. Nocojšnja »Travata« se vrši za red E.

Baritonist Holodkov v Zagrebu. — Ruski baritonist Pavel Holodkov je zadnje dni dvakrat gostoval v zagrebški operi. Prvič je pel naslovno vlogo v Čaj-

kovskega »Oneginus«, v sredo zvečer pa je nastopil v »Pagliacci«. Kritike posebno zadnji nastop izredno hvalijo in priporočajo pevca za angažma. Čujemo tudi, da se zagrebška opera vsled odhoda gospoda Flögla v Brno poteza za angažma našega basista g. Julija Betetta.

Naredno gledališče v Skoplju je pravkar zaključilo svojo letošnjo sezono ter je odpotovalo na daljšo turnejo v Vrnjačko Banjo, kjer bo nastopalo do srede meseca avgusta. Ansambli škopskega gledališča razpolga z lepim repertoarjem in daje ponajveč komade iz domačega zabavnega življenja.

Umetnostni paviljon v Beogradu. Na običnem zboru društva prijateljev upodabljačije umetnosti »Cvijeta Zuzorić« v Beogradu je 8. t. m. pisatelj Branislav Nušić sprožil vprašanje o zidavi umetnostnega paviljona v Beogradu. Društveniki so predlog o zidavi paviljona za umetnostne razstave enoglasno sprejeli in sklenili takoj podvzeti akcijo, da se ideja čimprej realizira. Umetnostni paviljon je Beogradu tembolj potreben, ker morajo posamezni umetniki sedaj razstavljati svoja dela celo v podzemskih temnih prostorih.

Mednarodne glasbene svečanosti v Pragi, ki so se vršile v zadnjih dneh maja in prve dni junija, so dosegle izreden uspeh. Mednarodni glasbi so bili posvečeni samo trije dnevi: 31. maj, 1. in 2. junij. Čehi pa so k temu programu dodali neke zanimivih produkcij, lastne muzike,

tako, da je imel vsak obiskovalec teh znamenitih svečanosti priliko do dobra spoznati tudi češko glasbo. O prireditvi prinesemo, če bo le mogoče, daljšo poročilo. Za sedaj naj samo zadostuje dejstvo, da je glasbeni festival napravil na vse posetnike velikanski utis in da je bila Jugoslavija na teh svečanostih zastopana po slovenskem komponistu Lajovicu in Srbu Milojeviću.

Albert Sič: Kmetke hiše in njih oprava na Gorenjskem. I. Ljubljana 1924. Založila in tiskala Zvezna tiskarna in knjižarna v Ljubljani. Sičevo ime ne more biti nikomur več neznano. Ta neustradni zbiralec našega narodnega blaga nam je podal topot delo, v katerem je prekosil samega sebe. Zato bi bila vsaka hvala »več«. Kdor hoče videti, koliko lepote je na in v naši kmetki hiši, naj pogleda teh 14 listov, ki imajo za prilogo miniaturo obeh koloriranih litografij, katere je prošlo leto izdala Učiteljska tiskarna. Sičevo najnovejšo delo je zaokrožena celota, ki prikazuje s skropulozno točnostjo vse podrobnosti slova in opreme od najpreprostejše line do znamenitega »štobra« za lešerbo, ki je zdaj že velika redkost. Zbirka, ki predstavlja samo tipičnost slovenske in kranjske okraj, se bo še nadaljevala in bomo o njej še obširneje izpregovorili.

Rešimo sokolski Taborn!

Domače vesti

POLITIKA V INSERATIH.

Navadna ml. V inseratih najdeš sicer razne službe, ponudi blago, kličuš izgubljenega kučka ali vzdihuje za blago dušico, ki bi te osrečila z doto ali vsaj inteligenco. (Vrag vedi, zakaj se v rubriki »Dopisovanje« toliko naglašata inteligentnost?)

V večjih inseratih večji interesi, — bodisi da se priporočajo večje firme, zavodi, posli.

Običaj je tudi, da v inseratih potujemo svojo bol. Rodbina ali organizacija naznani, da jej je umrl oče, mož, hči itd., ali pa iskreni tovariš in bojevniki ali dobrotniki. Z velikim »partie« v novinah obenem izkažemo svojemu pokojniku spoštovanje in čast, spodobno izrečemo svojo hvalečnost in se resno poslovimo od njega. Stara navada je na vsem svetu, da se obenem z inseratom objavi tudi v uradniškem delu notica v čast pokojniku.

Ta stara navada je ukoreninjena in splošna. Osebnost sovraštvo in politično nasprotstvo ne segata preko groba. vsaj pri spodobnih ljudeh ne. Slovenci smo takšne šege vedno spoštovali.

»Slovenec« pa je bilo pridržano, da je tudi semkaj zanesel svojo politiko. Po pravkar preminulem velikem sokolskem dobrotniku in odličnem demokratskem somišljeniku, uglednem obrtniku in meščanu je sicer sprejel drago plačani inserat, katerega so naročili drugi. — pokojnik bi ga ne bil, — ostentativno je pa izstala običajna notica. Klerikalno sovraštvo sega tudi preko groba, — kar sicer vemo tudi iz drugačnih slučajev.

To pa ne zadržuje niti lista, da bi takšnih inseratov ne sprejemal, — niti brunnih duše, da bi mu jih ne dajali. Naprednjaki se bodo še za slučaj smrti morali testamentarno zavarovati proti takšni klerikalni »Leichenflederei« in jim inserate zapreti, pa bo mir.

M. A. C.

* **CENJENIM NAROČNIKOM**, ki prejema list po pošti, smo priložili danes položnice ter jih prosimo, da plačajo naročnino, kakor-le mogoče, vsaj za 3 mesece naprej, da olajšajo upravljanje. Kdor je z naročnino na zaostanku, naj plača tudi to, da mu pošiljanje ne prestane. Oni, ki imajo naročnino plačano do konca leta, naj izročijo položnice kakemu znancu, ki bi se na list rad naročil.

UPRAVNIŠTVO »JUTRA«.

* Ukaz o sodnih uradnikih. Minister pravde dr. Prvislav Grigone je odpoval na Bled, da predloži Nj. Vel. kralju v podpis večje število ukazov o imenovanjih in upokojitvah sodnih uradnikov.

* Zdravstvena uprava v Ljubljani oblaži. V smislu zakona o obli upravi prevzame dne 16. junija veliki župan Ljubljanske oblasti oblastine posle zdravstvene uprave za svojo oblast.

* Iz »Uradnega lista«. Včerajšnja številka »Uradnega lista« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja pravilnik o opravljanju strokovnega geometrskega izpita za inženjerje, geode in geometre, ki se hočejo baviti s privatno geometrijsko prakso; nadalje uredbi velikega župana Ljubljanske oblasti o odmeri in pobiranju občinske davčine od postelj za prenočevanje tujcev in pa ponežni obisk gostiln in kavarn v mestni občini novomeški v letu 1924.

* Imenovanja v državni službi. Z odlokom ministra za narodno zdravje so imenovani: sekundarni splošne bolnice v Ljubljani dr. Josip Hehajn za zdravnika pri rentgenološkem inštitutu v Ljubljani in dr. Vinko Čremošnik za zdravnika v splošni bolnici v Ljubljani, Karl Verbič za tehničnega uradnika (strojnika) v splošni bolnici v Ljubljani.

* Imenovanje v poštne službi. V poštočevnem zavodu v Ljubljani so imenovani: Joško Otčenar za šefa odseka v 2. skupini II. kategorije; Leopold Bregar in Josip Petekar istotako za šefa odseka — oba v 2. skupini II. kategorije.

* Prevedba osebja bivšega inspektorata drž. žel. v Ljubljani. Prejeli smo: Došli je osebje bivše juž. železnice, ki je bilo kasneje prevedeno, rezultat prevedbe je znan in mu bo v prihodnjih dneh izplačana diferena za maj in junij, živi osebje bivšega inspektorata drž. železnice v Ljubljani tozadevno še vedno v negotovosti. Skrajni čas je že, da se to vprašanje že enkrat reši.

* Himen. Dne 9. junija se je poročil g. dr. Joško Tušar z nadučiteljevo hčerko Slavko Kozjakovo. Iskreno čestitamo!

* Šebrna poroka. Dne 8. t. m. je praznoval ravnatelj tvornice palic v Bregani g. Jelinek v krogu svoje rodbine 25 letnico svoje poroke. Le žal, da je bilo slavlje pod dojmom smrti ljubljenskega njegovega sina Vlada. Obitelj Jelinek je ena najbolj zavednih narodnih in naprednih v Bregani. G. Jelinek je predsednik JDS. za Bregano, odbornik sokolskega društva in predsednik požarne brambe. V imenu JDS. mu je čestital na predvečer prvi odbornik Alojzij Movran, imenom Sokola lajnjski Slavko Kalin, za požarno brambo Vid Vugrinec, imenom delavstva iz tovarne pa Alojzij Vukovič. Slavljenecema kličejo tudi mi: Še na mnoga leta!

* Smrtina kosa. Včeraj je umrla v Trstu gospa Karmela dr. Veselova iz ugledne Krmpotičeve rodbine. Zapustila je tri otroke. — Voditelj tržaških Slovencev dr. Edvardu Slaviku je umrla v sredo

dopolodne v Trstu hčerka Nađa, zdravnica v tržaški bolnici. Studirala je najprej v Gradcu, končala pa je medicinske študije v Pragi. Pokojnica je bila izredno nadarjena in delavna in pomeni njena smrt težak udarec za tržaške Slovence. Blag ji ma spomin, težko prizadetim rodbinam pa našo iskreno sožalje!

* **Zob za zob.** »Slovenec« dnevno šunta svoje ljudi k bojkotiranju naprednih podjetnikov, trgovcev, obrtnikov. Navajajo imenoma zdaj tu zdaj tam. »Slovenec« se v svoji brezmejni hudobiji ne zaveda, da se igra z nevarnim ognjem in da mu utegne biti kruto vrnjeno: zob za zob! Da vzamemo samo Ljubljano, kjer se je pot klerikalnoordežim režimom razrasla velika brezposelnost. Nič lažjega torej, kakor pozvali naprednjakstvo k samoohranbi proti »Slovenčevemu« bujanju, pa bo v industriji, trgovini in obrti postavljeno »Slovenec« v oskrbo precejšnjo število njegovih ljudi. »Slovenec« dobro ve, koliko zaslepljenih fanatičnih terečljajev je v službi po mestih. »Slovenec« dobro pozna tudi svoje zveste med državnim, magistratnim in privatnim uradničtvom. Ali jim bo on dal kruha, če se upa svojo gonjo tirati do skrajnosti? Mi ga poslednjič svarimo, naša potrpežljivost je pri kraju.

* **Kongres Uduženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov** se vrši v Novem Sadu v dneh 11. do 14. junija t. l. Izposlanje vozniških olajšav je prevzela glavna uprava, legitimacije pa bo izdala sekcija Novi Sad. Prijave s prijavnino 15 Din sprejema do 20. junija inž. Menclinger, Ljubljana, Gradbena direkcija. Zaradi izbora delegatov in razgovora bo v petek, dne 20. junija ob 8. zvečer sestanek »Pri Mraku«.

* **Suplentska mesta na naših srednjih šolah.** Na državnih srednjih šolah v Sloveniji bo treba v prihodnjem šolskem letu popolniti nekaj suplentskih mest za razne stroke, zlasti za francoščino, srbohrvaščino, matematiko, fiziko in opisno geometrijo. Absolventi filozofske fakultete, ki nameravajo vstopiti v državno učiteljsko službo, naj predložijo svoje prošnje do dne 2. junija pri prosvetnem oddelku za Slovenijo.

* **Maturantom I. dr. gimnazije v Ljubljani** iz leta 1911, Maturanti VIII. a razreda I. dr. gimnazije v Ljubljani iz leta 1911. in tovariši, ki so zapustili ta razred še pred maturo, prirede tovariški sestanek v nedeljo 6. junija t. l. predvidoma v Ljubljani. Da se more določiti točnejši program, naj pošlje vsak svoj naslov s predlogi na naslov: Dr. Jože Pretnar, Trgovska zbornica, Ljubljana.

* **Mesta davčnih praktikantov.** V službenem okolišju delegacije ministrstva financ v Ljubljani je popolniti več mest davčnih praktikantov s prejemki 5. skupine II. kategorije državnega uradništva. Zahteva se popolna srednješolska izobrazba z zrelostnim izpitom ali srednja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom. Pogoji so razvidni iz razpisa v št. številki »Uradnega lista«.

* **Hrvatski planinci v Sloveniji.** Hrvatsko planinarsko društvo napravi letos še dva izleta v Slovenijo: prvi v dneh 28. in 29. junija v Bohinju, na Crno prst in k izviru Savice, drugi v dneh 15. do 17. avgusta v triglavsko pogorje — iz Mojstrane skozi Kot na Triglav, povratek skozi dolino »Sedem jezer« k Bohinjskemu jezeru.

* **Sportni ribolov v Bohinju.** Glede pristojbin po sportnem ribolovnem redu za državne ribje vode v Bohinju nam poročajo: Pristojbina kakor tudi dnina spremljevalcu ostaja tudi za leto 1924. Ista kakor jo določa uradni razglas z dne 29. maja 1923, št. 3549, to je sportna pristojbina za enodnevni lov 40 Din, za enotedenski lov 200 Din, za enomesečni lov 600 Din; dnina spremljevalcu za ves dan znaša 40 Din, za pol dne 25 Din. Stalni gostje hotela »Sv. Janez ob Boh. jezeru« kakor tudi člani Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani in ribarskih društev v Mariboru, Celju, Konjicah in Ribnici plačujejo polovico določene takse proti društveni izkaznici in prejšnji prijavi pri kmetijskem oddelku Velikega župana Ljubljanske oblasti v Ljubljani. Drugače pa veljajo tudi zanje določila ribolovnega reda.

* **Otvoritev telefonske centrale Sv. Jerij ob Taboru.** Pri pošti Sv. Jerij ob Taboru je bila dne 26. maja t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

* **Višja pedagoška šola v Zagrebu.** Ministrstvo prosvete je sklenilo, da razpiše sprejem dijakov na višji pedagoški šoli v Zagrebu, ki bo s prihodnjim šolskim letom reaktivirana. Kakor znano, sta bili zagrebška kakor tudi beograjska višja pedagoška šola zaradi pomanjkanja frekventantov začasno zatvorjeni.

* **Preureditev naših solin.** Uprava naših državnih monopolov je poslala v inozemstvo posebno komisijo v svrhu informacije o inštalaciji velikih modernih solin. Po povratku komisije se namerava prijeti s preureditvijo naših solin na Jadranu ter z ustanovitvijo nove moderne soline v Ulčinju.

* **Izgnan novinar.** Ljudviti Lajoš Halac iz Bogojine v Prekmurju, po poklicu novinar, je na ukaz ministrstva za notranje zadeve izgnan iz naše države. Možakar je hodil okrog ljudstva v Prekmurju in hujskal proti obstoječemu redu.

* **Pozor pred avtomobili!** Iz Celja prihajajo pritožbe, da se vozijo avtomobilisti skozi mesto in na nevarnih ovinkih z največjo hitrostjo in brezobzirnostjo. Ne-

davno je povozil na Ljubljanski cesti v bližini planarne, torej še v mestnem okolišju, avtomobil grofa Herbersteina nekakega dragocenega lovskega psa, po nesreči pa je divjal naprej, ne da bi se bil pri lastniku psa vsaj opravičil. Celjski policiji polagamo na srce, da izjava očitno policijski red za mesto Celje z največjo strogostjo, ker razni brezobzirni avtomobilisti že stalno ogrožajo tudi človeške življenja.

* **Nesreča na morju.** Valed nespretnega manevriranja z ladri se je te dni v Neretvanskem zalivu v silni burji prevrnila barka, nakreana z raznim blagom. Četverica ljudi, ki so bili na barki, je bila rešena le slučajno. V bližini je plovil parobrod »Makarska«, katere poveljnik je z daljekovidom motril silno valovanje morja ter opazil utopijence, ki so se krčevito držali prevrnjene ladje. Poveljniku »Makarske« se je posrečilo rešiti vkljub silni burji vsa četverico, ki se je nahajala v smrtni nevarnosti.

* **Kepelj samomorilcev.** V Sarajevu se nahaja javna kopel »Isabegova banja«, v kateri je bilo izvršenih že več samomorov. Te dni si je v tem kopališču skušal končati življenje namestnik ravnatelja »Bosanske industrijske banke« Koloman Koller zaradi neke neozdravljive bolezni. Z nožem si je prerezal trebuh. Našli so ga nezvestega ter ga prepeljali v bolnico. Zdravniki upajo, da mu rešijo življenje.

* **Od doma je pobegnil 11letni Franc Komše iz Sv. Primoža nad Muto** in neznan kam izginil. Dečko je zelo nevaren tuji lastnini.

Iz Ljubljane

* **Proslava treh zaslužnih posestnikov.** V sredo zvečer se je vršil v restavracijskih prostorih hotela »Slona« v Ljubljani v ožjem krogu ljubljanskih hišnih posestnikov prijateljski sestanek, da proslave svoje na novo izvoljene častne člane: ustanovitelja društva hišnih posestnikov v Ljubljani in dolgoletnega predsednika g. primarija dr. Vinka Gregoriča; ustanovitelja društva in nad 25 let delujočega odbornika g. Alojzija Kosička in sedanjega predsednika ter priznanega organizatorja posestnikov v Sloveniji g. Ivana Freliha. Večer je otvoril in vodil podpredsednik g. Fr. Ka. Stare, ki je v lepih besedah proslavljal požrtvovalno delo imenovanih treh društvenih delavcev ter kazal na potrebo vzajemnega dela v vseh panogah gospodarstva. Navedeni častni člani so v daljših zahvalnih govorih opisovali zgodovino, postanek in delo društva hišnih posestnikov, ki se je ustanovilo ob času potresa 1. 1895. v Ljubljani, in ki je takrat pod neumornim vodstvom dr. Gregoriča doseglo mnogo olajšav za hišne posestnike. Poudarjala se je tudi zasluga dr. Gregoriča kot ustanovitelja in graditelja hotela Union v Ljubljani. V času drugega potresa za hišne posestnike, to je v dobri stanovanjskega zakona pa vsestransko deluje sedanjí predsednik g. Freligh; g. Kosička pa je vedno vztrajal in bodril, kadar so drugi omahovali. Govorili so nadalje še g. vladni svetnik dr. Požar, g. major Colarič, g. Uran, g. Piro in drugi. Iz vseh govorov pa je zvenela potreba nadaljnega vzajemnega dela vseh hišnih posestnikov v Sloveniji ter jasen poudarek, da je v vseh gospodarskih vprašanjih treba opustiti politiko ter se omejiti na smoteno gospodarstvo. Večer je potekel v najlepši harmoniji in ob velikem navdušenju navzočih.

* **Izredna seja razpuščenega ljubljanskega občinskega sveta** je sklicana za soboto dne 14. t. m. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je razprava v zmislu § 87, odst. 2. obč. reda glede razpusta občinskega sveta.

* **Odmev trboveljskih dogodkov.** Včeraj dopoldne sta bila komunisti Mirko Weinberger in Ivan Hlebec, ki sta bila ranjena ob priliki napadov na Orjunaše v Trbovljah in sta se zdravila v ljubljanski splošni bolnici, odpuščena iz bolnice in oddana v zapore ljubljanskega deželnega sodišča.

* **Izlet na Jezersko itd. priredi umetnostnozgodovinsko društvo** za prijavljene udeležence v nedeljo, dne 15. junija. Odhod v slučaju lepega vremena ob 6. uri zjutraj izpred Kolizeja na Gosposvetki cesti. Člane, katerih prijave zaradi pomanjkanja prostora niso upoštevale, je društvo obvestilo pisмено.

* **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Janez Sever, posestnik, 66 let. — Fran Grčar, rudar, 29 let. — Helena Hočvar, delavka v knjigovoznici, 21 let. — Nada Sič, profesorjeva hčerka, 2 meseca. — Angela Olafius, rudarjeva žena, 25 let. — Marija Simenc, novorojenka, 7 ur. — Avgust Taškar, dninar, 41 let. — Albert Kraljič, mizar, 19 let.

* **Oddaja buffeta mestnega kopališča na Ljubljani.** Mestni magistrat razpisuje oddajo kopališkega buffeta za letošnje kopalne sezono. Reflektanti se vabijo, da vložijo tozadevne ponudbe najkasneje do 16. t. m. med običajnimi uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu. V ponudbi je označiti višino odškodnine, katero bo moral najemnik plačati takoj ob prevzemu buffeta.

* **Akademija v korist ruskim Sokolom** se vrši v ponedeljek 16. junija ob 20. uri v opernem gledališču. Predprodaja vstopnic v soboto 14. t. m. v odborovi sobi ljubljanskega Sokola Narodni dom med 17. in 19. uro ter 15. in 16. t. m. pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

* **Slovensko lovsko društvo v Ljubljani** ima plenarno odborovo sejo v nedeljo dne 15. junija ob 19. uri v steklenem salonu Južnega kolodvora. Vabilom vse gg. odbornike in člane, posebno še udeležnike strelske tekme, da se udeležijo te seje. Poročal bo društveni predsednik dr. Lovrenčič o ustanovljenem lovskem savezu. — Odbor.

* **Splrit, denat. (gorljiv), firnež, terpentín, salmijak, oljate in suhe harve, laki, slikarski in pleskarski čopiči itd.**

RAVHEKAR & DERGANČ
Pred škofijo št. 20. 2897 a

* **Občni zbor ženske podružnice CMD.** v šiški se vrši danes 13. t. m. ob 8. uri večer pri »Raci«. K mnogoštevilni udeležbi vabi — odbor.

* **Urad ljubljanskega velesejma** bo oddal najugodnejšemu ponudniku v takojšnjo izvršitev beljenje zunanjih ploskev velesejskih objektov. Informacije in podrobni pogoji se dobijo v velesejski pisarni vsak delavnik med 15. in 18. uro. Obvezne ponudbe se sprejemajo do srede, dne 18. junija t. l. popoldne.

* **Polijske prijave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 kaljenje nočnega miru, 1 razgrajanje, 1 pretep, 1 nezgoda, 6 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prekrščenje policijske ure, 1 prestopok občnega reda, 1 prestopok nošenja orožja brez dovoljenja in 2 prestopka pasjega kontumaca.

* **Predzren obisk.** Skozi okno od vrtni strani so se spazili v noči na 11. t. m. v pritično stanovanje Marije Cerar na Opekarski cesti št. 7 neznan vlomilec. Pri svojem poslu so ravnali zelo previdno, vendar jim je šlo po sreči, da so ušli s plenom, ki je obstojal iz več parov čevljev, raznega perila itd. v skupni vrednosti 1200 Din.

Iz Celja

* **Prostovoljno gasilsko društvo v Gaberjih** blagoslovila dne 3. avgusta svoj nanovo urejeni gasilski dom, kakor tudi gasilsko orodje in novo društveno zastavo. Pri tej priliki se vrši velika ljudska veselica z bogato tombolo. Društva v Celju in okolici se prosijo, da o tem času ne nastavijo nobenih prireditev.

* **Parastos za padlimi nacionalisti v Trbovljah.** Iz največje pijetete do onih nacionalistov, ki so padli v Trbovljah za visoko idejo in državno ujedinjenje, priredi celjska srbska pravoslavna občina v nedeljo, dne 15. t. m. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju parastos. Cerkvene obrede bo izvršil pravoslavni vojaški svečenik g. Rafailo Perić. K žalni svečanosti so vabljeni zastopniki uradov in oblastev ter vsa narodna in kulturna društva v Celju.

* **Cepljenje proti kozam.** Celjski mestni magistrat razglša, da se vrši redno javno cepljenje malih otrok letos v Celju v ponedeljek dne 23. t. m. ob 14. uri, pregledovanje cepilencev pa teden dni pozneje, to je v ponedeljek, dne 30. t. m. ravno ob istem času. Cepiljenju obvezni so vsi otroci, ki so se rodili v dobi od 1. aprila 1923. do 31. marca 1924, dalje vsi mali otroci, ki so pri lantski cepitvi iz kateregakoli vzroka izostali. Kdor se temu razglasu brez tehtnega razloga ne bo pokoril, ga zadene zakonita kazen.

Iz Maribora

* **Aretacija Orjunaša.** Včeraj popoldne je bil aretiran Orjunaš Slavko Reja, upravnik »Tabora«, radi trboveljskih dogodkov. Predstavljen je bil takoj preiskovalnemu sodniku v Celje. G. Reja je vodja akcione čete v Mariboru.

* **Novinarska vest iz Maribora.** V zvezi s trboveljskimi dogodki je izstopil iz uredništva »Marburger Zeitung« tudi gosp. Robert Rehar, mariborski dopisnik »Narodnega dnevnika«.

* **Samomor in poskušani samomor v Krčevini pri Mariboru.** V sredo zvečer se je obesil v Krčevini pri Mariboru 46letni viničar Franc Bračko; uslužen pri posestnici Mariji Šnajder. Bračko je že dolgo bolehal in tožil, da si bo vzlet življenje. V sredo popoldne se je napil še žganja, zvečer pa so ga našli na travniku viseti na drevesu. — Včeraj zjutraj ob dveh pa se je v samomorilnem namenu ustrelil s samokresom v glavo vaskovodja Ivan Gajšek v Krčevini. Vendar rana ni smrtonosna in bo v bolnici okrevaj. Pri obeh slučajih so vzrok samomora nesrečne družinske razmere.

* **Slovensko obrtno društvo** je bilo po prevratu ustanovljeno kot izključno nacionalno bojno gospodarsko društvo v svrhu obrambe gospodarskih interesov narodnih obrtnikov, ki se imajo v Mariboru boriti z nemško konkurenco. Predno je bil kak obrtnik sprejet kot član društva, so mu temeljito preiskali njegovo preteklost v narodnem oziru. Pri večeršnjem občnem zboru, o katerem poročamo na drugem mestu, pa je društvo izgubilo svoj narodni značaj in postalo golo obrtno društvo. Na občnem zboru so se nenkrat pojavili kot člani tudi nemškutarji, ki še slovensko govorijo ne znajo, vendar jim je predsednik dovolil glasovati, da so mu tako pomagali izriniti iz društvenega vodstva narodne obrtnike, ki so to društvo ustanovili. Predsednik g. Džamonja je lahko ponosen na ta svoj najnovejši narodni čin. Zato se je tudi takoj naslednji dan odpeljal kot mariborski poverjenik Narodne obrane na slavo Narodne obrane v Skopje. Kmalu si bo tudi v Mariboru priboril tak sloves kot v Bosni odkoder se je končno raje umaknil na oddaljeno severno mejo.

Izredni občni zbor Slov. obrtnega društva v Mariboru
Maribor, 11. junija.
Valed demisije celokupnega odbora Slovenskega obrtnega društva je bil za nočjo sklican izredni občni zbor, ki je mestoma potekel zelo živahno. Predsednik g. Džamonja ga je otvoril šele po trideseturnem čakanju, ko se je zbralo dovolj članov. Po odobritvi dnevnega reda pod predsednik kratko poročilo in razjasnil, kako je prišlo do demisije celokupnega odbora. Povod za to je bila pritožba društvenega člana g. Frana Novaka, da se odbor ne bavi z društvenimi zadevami, temveč z razstavo, ki jo prireja neki tajni konzorcij. Predsednik šita to pritožbo, ki vsebuje deset točk in odgovarja na posamezna staviljena vprašanja. Tajniško poročilo je podal g. Gjurin, blagajniško pa g. Štanjko. Nato je predsednik prečital spomenico podpisano od 105 članov, v kateri zahtevajo, naj se prekliche podpis, ki ga je dal bivši predsednik društva g. Novak na dogovor v Ljubljano, da se v Mariboru dve leti ne priredi razstave v večjem obsegu. Nadalje zahteva spomenica, naj društvo prevzame protektorat nad letošnjo razstavo. O stvari se je razvila dolga debata. Predsednik sam je naglasil, da je mnogo članov podpisalo spomenico, ne vedoč, zakaj gre. G. Novak tolmači v daljših izjavanjih, kako je prišlo do tega dogovora z Ljubljano in poudarja, da je podpisal pogodbo v najboljšem namenu, da obvaruje obrtnišvo pred izgubami, ki bi jih prinesla nadaljnja neuspelna razstava. Graja postopanje odbora, ki sklepa dogovore s tajnim konzorcijem in zahteva, naj se ta prejšnja legitimira. G. Vahtar ugovarja zahtevam spomenice, ker je večina podpisnikov bila »nafarban« in zato tudi spomenica nima pravne moči. Zadeva naj se odloži in dožene, koliko podpisov je veljavnih. Tajni konzorcij, ki prireja letos razstavo, še danes ni nikomur znan, vendar pa zahteva od društva, naj mu da firmo. Kdor to odobri, mora biti slep in naj nosi sam tudi vse posledice. G. Zmuder zavrača trditve predgovornikov in brani konzorcij. G. Pucelj kot predsednik tega konzorcija izjavlja, da prevzame konzorcij vso odgovornost za razstavo. Obrtno društvo pa naj da samo firmo. Predsednik nato zaključil debato in odredil glasovanje. Spomenica je bila z večino glasov sprejeta.

Pri volitvah novega odbora je bila s 50 glasovi proti 15 izvoljena sledeča lista: predsednik Gjuro Džamonja, podpredsednik Konrad Zmuder, predsednik razodišča Rudolf Monjač, odborniki Feliks Krstof, Ljudevit Pucelj, Ivan Sojč, Ivan Kovačič, Davorin Stucin, Josip Mikšelj, Franjo Kumere, Drago Juratič, Jakob Verjak in Anton Kaiser. Pri volitvah je prišlo do nečloveškega incidenta, ker se je g. Weixlu odrekala volilna pravica, naker je ta izjavil, da izstopa iz društva, in zapustil dvorano.

Pri slučajnostih se oglasi g. Novak in odgovarja na poročilo predsednika, v kolikor se je nanašalo na njegovo osebo. Naglašal, da se je poslužil samo članske pravice. Razdor, ki vlada danes v društvu, ne izhaja iz društvenega delovanja, temveč od zadnjih razstav. Graja postopanje častnega razodišča, ki mu je dostavil poziv šele dve uri pred razpravo, a na razpravi se mu je obetalo zaupanje. Prehaja preko tega in želi, da bi novi odbor izvršil program, ki ga je razvil na današnjem večeru.

Ko je hotel govoriti o novostanovljenem Obrtnem listu, ga je nasprotni tabor prekril, naker je predsednik ob trideset na 1. uro zjutraj zaključil občni zbor. Med ogorčenimi protesti je »opozorila« zapustila dvorano.

Vremensko poročilo

Ljubljana 12. junija 1924.

Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	755.8	15.6	vzhod	pol obl	—
Ljubljana	14.	766.0	22.2	jug. zap	oblačno	—
Ljubljana	21.	766.2	18.3	"	dež	—
Zagreb	7.					—
Beograd	7.					—
Dunaj	7.	760.9	18.0	zapad	več. obl.	—
Praga	7.	765.1	15.0	jug. zap	dež	0.1
Inomost	7.	767.1	11.0	bresvetra	"	25.0

V Ljubljani barometer nižji temper. nižja

Solnce vzhaja ob 4.5, zahaja ob 19.55

Dunajsko vremensko poročilo. Vreme se je poslabšalo. Severna Alpe imajo naiznaso vreme. v južnih Alpah je zelo

Iz življenja in sveta

Z letalom iz Pariza v Tokio

Ogromni polet iz Pariza v Tokio je dokončan. V ponedeljek, 9. junija, je pristal francoski letalec Pelletier d' Oisy na letališču v bližini japonske prestolnice in nešteta množica zadržanih gledalcev ga je vzhlečno pozdravila.

Da bodo naši čitatelji vedeli prav ceni pomen in dalekosežnost tega bajnega poleta, ki bo tvoril mejnik v zgodovini letalstva, jim hočemo v naslednjem podatki kratko in pregledno sliko velike zračne odiseje dveh francoskih pilotov.

24. aprila t. l. je odplul Pelletier iz Pariza in dospel kljub viharjem in megli se isti dan v 2000 km oddaljeno Baka-rekto. Pet dni kasneje ga srečamo že v Indiji, kamor je dospel v šestih etapah. Od Pariza ga loči že ogromna razdalja 7000 km!

V Indiji pa je šlo že težje. Neznosna solnčna vročina in neugodni zračni tokli so se zrotili proti drznima letalcema, ki pa sta vendar srečno in brez ne-zgode preletela indijske puščave in visoke z oblaki zaprte Birmanske in Siam-ske gorske velikane in dospela 12. maja ali devetnajsti dan od začetka poleta v francosko Indokino — 12.300 km od Pariza.

Čez osem dni sta že v Šangaju na Kitajskem.

Ves svet je pričakoval, da bosta slavna letalca že koncem maja v Tokiju — ki je bil cilj njunega poleta —, pa se li-ma, ki pa sta vendar srečno in brez ne-je »Jutro« že poročalo: letalo se jima popolnoma razbije in Pelletier mora mirno in v brezdelju čakati, da mu dopo-šljejo novo, ki pa je bilo mnogo slabše kakor prejšnje.

A Pelletier ne izgubi poguma. Odzda-j leti sicer v manjših etapah in z manjšo hitrostjo — in prošli ponedeljek je nje-gova drznost in vztrajnost bogato po-plaćana.

Razumljivo je, da so Francozi silno navdušeni in ponosni na svojega »junaka« pravijo, da niso v Parizu z nič danj-šo nestrpnostjo pričakovali novice o Pe-letierjevem letu kakor so med vojno sle-dili vojni poročila.

In kaka je bilanca tega poleta? Od 24. aprila do 9. junija v skupno 122-urnem poletu sta francoska letalca preletela 20.220 km, dočim je ameriška letalska eskadrila v dvakrat večjem času preletela le 14.000 km. Praktične posledice tega uspešnega poleta leže na dlan: mesto, da bi vzhodno eno letalo prelete-jo vsi to ogromno razdaljo, ki loči Ja-pono od zapadne Evrope, bi se naj or-ganizirale na poedinah etapah letalske službe in na ta način bi bilo mogoče dospeti iz Pariza v Tokio v osmih dneh!

Igralka Land, vnukinja cesarice Elizabete

Pred kratkim smo poročali med bro-javi, da je v nekem angleškem gledali-šču z velikim uspehom nastopila mlada komaj 17 letna grofica Landi, ki je po predstavi izjavila novinarjem, da je vnu-kinja umorne avstrijske cesarice Eliza-bete. Njena mati, grofica Zanardi Landi je bila nezakonska hči umrle avstrijske cesarice Elizabete, žene Franca Jožefa.

Novinarji niso mogli brž zvedeti, kdo je bil oče grofici-ne matere. V italijanskih listih pa beremo sedaj poročilo nekoga Alberta Lumbrosa, ki pripoveduje zgod-bo, katero je slišal med časom svetovne vojne.

Lumbroso je bil v letih 1917 in 1918 kot dobrovoljec v italijanski misiji v Ate-nah, kjer je bil zaposlen v oddelku za šifrirana pisma. Tovariša sta mu bila rezervni pomorski poročnik Zenardi Lan-di in njegov brat, ki je imel čin bersaljer-skega narednika. Oba brata sta po po-klicu trgovca, po poreklu iz Piemonta, toda živela v Carigradu in Smirni. Tret-

ji brat je bil trgovec v Londonu. On je tudi oče mlade dekleta. Nekoč se je med trojelec razvil razgovor o ženah in ta-krat je poročnik Zanardi Landi začel pri-povedovati o svojem bratu, ki je oženjen v Londonu. Pripovedoval je tudi o ne-srečnem koncu bavarskega kralja Ludo-vika II., ki je umrl na čudno skrivnostno način. Ludovik se ni hotel nikoli oženiti, kajti edina žena, katero je ljubil, je bila princesa Elizabeta, katera pa je postala žena avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Ludovik in Elizabeta sta se ljubila že od mladih nog. Ta ljubezen ni ostala samo platonična. Na svojih pogostih potova-njih se je Elizabeta sestajala s svojim ljubimcem in po enem izmed teh sestaj-kov je začutila, da je noseča. Odpotovala je tedaj v neko naselbino blizu Pariza, kjer je porodila nezakonsko dete. Porod je bil precej težak. Zdravniki so splošno domnevali, da bi otrok mater utegnil sta-ti življenje. Ta izjava je tako vplivala na nesrečno Elizabeto, da je mislila, da ne sme umreti, ne da bi prej prosila Franca Jožefa za oproščenje, ker ga je varala. Napisala je torej pismo, pojasni-la mu vse nevarnosti, ki jo morebiti ča-kaajo, ter prosila za odpustanje radi pre-stopka. Franc Jožef se je v tem slučaju pokazal baže neverjetno širokogrudnega in nežnega moža. V najstrožjem incogni-tu je odpotoval v Francijo ter prisegel ob vzglavju poročne, da ne bo nikoli zapustil njenega otroka. Poljubil je Eli-zabeto na čelo ter ji dejal, da ji vse od-pušta. Potem se je vrnil na Dunaj. To-da zdravnik so se v svojih prognozah motili. Elizabetin porod je potekel nor-malno. Na svet je prišlo dete ženskega spola, cesarica je kmalu ozdravila in se počutila ves čas dobro, dokler ji ni pre-trgalo nit življenja bodalo italijanskega anarhista v Švici.

Franca Jožef se je pozneje pridno bri-gal za otroka, ki se je rodilo iz tega za-konolomstva. Ko je Elizabetina nezakon-ska hči dozorela za možitev, jo je po-ročil z nekim visokim oficirjem. Ta za-kon pa ni bil srečen. Oficir je bil kvar-topirec in pijanec. Ko je zapravlil ženi-no doto, se je podal v Ameriko, kjer je mu-čil svojo ženo tako dolgo in tako su-rovo, da je revala morala končno zahtevati razvedbo braka. Ko je sodišče zahtevi po ločitvi ugodilo, se je ločenka vrnila v Evropo, kjer je začela pisati svoje spo-mine ter od tega denarja živela. Poz-neje se je spoznala z Grkom Zanardi-jem Landijem, katerega je poročila v drugi. Iz tega zakona se je rodila dek-lica, ki zdaj nastopa na angleškem odr-u. Da ni prišlo do tega slučaja, bi mo-gloče odmev romantične ljubezni med Ludovikom in Elizabeto Habsburško po-polnoma utonil v zgodovini, tako pa je stvar prišla na dan in zdaj piše in go-vori o nji ves svet, ki se zanima za sen-zacije iz visokih dvornih in aristokrat-skih krogov.

Prebivalci Palestine

V najstarejši kameniti dobi (paleoli-tični perijodi), v dobi, ko se je rabilo še surovo kamenito orodje, je stopil člo-vek prvič v Palestino in se razširil, ka-kor kažejo najdbe iz najstarejših časov, hitro po vsej planoti, zlasti v vzhodni jordanjski pokrajini. Polagoma se je na-selil tudi na gorovju na zapadu in jugu. Mogočni, gosti gozdovi so se razprostirali tedaj po palestinskih gričih. Orodje je obstajalo prvotno večnoma le iz ka-menitega orodja, ki so se ga prebivalci posluževali za obrambo. Kmalu je postal človek gospodar dolin in morske obale, obleko in orožje je izdeloval boljše in različnejše. Vzhodno od Tel Gezera je odkril znani raziskovalec Macalister ne-ko paleolitično naselbino, medtem ko so najmljše plasti pripadale neolitični peri-jodi.

Prve sledove brušenega kamna (mlaj-sa kamenita doba) in lončarstva so za-sledili v zgornjih plasteh v votlinah Fe-nicie in na Libanonu. Ta doba je traja-

la od 4000 — 2500 pr. Kr., dokler niso prišli Semiti in se je začelo uporabljati kovine, ki so povzročile velik preobrat v celji kulturi. Bron je uporabljal bolj in bolj kamen katerega uporaba je pol-pnoma prenehala.

Raznovrstni ostanke neolitične kulture nam podajajo slike tedanjega človeka.

Za svoja stanovanja si je izbral neoli-tični človek Palestinske votline in špilje. Z orodjem iz kremenca so umeli votline umetno razširiti in prilagoditi svoji po-trebi. Vhod je bil skoraj vedno narav-nost, po potrebi so izsekali tudi primi-tivne stopnice. Vodotoči so dovajali ka-pnico v kotanje. Kamenite skledje in ko-rita so služila gospodinjstvu, jama sredi votline je bila domače ognjišče. V kra-jih, kjer ni bilo votlin, si je zgradil člo-vek stanovišča iz kamenja in lesa. Ko-če so postavljali v številnih skupinah, jih obdali z okopom iz steklene zemlje in palisadami. Tedanji prebivalci Palestine so bili marljivi poljedelci, kakor kažejo primitivni mlini, katerih se je veliko na-šlo. Domača živala, ki jim je pomagala pri delu, ali jih živela, so bila goveda, koze, ovce, prešiči ali osli. Dognati pa se še ni dalo, ali so znali tedanji prebivalci tkati. Poljska orodja so razumeli umetniško izdelovati iz kremenovih šče-pic, katere so vdvali v les. Oralo je imelo že tedaj obliko, kakor ga uporab-ljajo sedanjí prebivalci Palestine.

Iz gline so izdelovali posode in vrče. Vsi keramični izdelki kažejo neko ele-ganco.

S širokim kamnom so površino po-sode lično zgledili. Vrtali pa so z ostro konico različne enostavne geometrične po-dobe. Najnovost naravnega človeka je do-vedla lončarja, da je dal svojim izdelkom razne komične podobe iz živalstva. Raz-nolike živalske predstave nam pričajo, da je imel človek čut za živali. Najlepše in najbogatejše barvane dekoracije nam nudi ravno najstarejša keramika. Poleg živali pa so začeli uvajati za okraske po-snetke najrazličnejših rastlin. Ta tako raznobarna dekoracija v Palestini je ne-kak slog predmestnega prebivalstva v Palestini.

Leta 1908. je odkril Macalister v Ge-zeru neko votlino, ki spominja na bivali-šča trogloditov in si jo je človek prisvoji-l najmanj okoli 3500 pr. Kr. Pod stropom se vije 30 cm širok pas, v katerem so vdolbene razne živali, kakor: goveda, koze in kozorogi. V tretjem tisočletju pa so začeli prihajati med praprebivalce drugi narodi, ker od tedaj zasledujemo razne kamenite spomenike, kamenite mi-ze, katere so gradili iz velikih kamenov in so jim služile za grobove. Nekatere so naravnost orjaške stavbe. Iz ostankov, ki jih najdemo sedaj v Palestini, moramo sklepati, da je bilo tedanje praprebiva-lstvo zelo marljivo, spremenilo je velike pragove v rodovitna polja, ustvarilo za tedanji čas pripravna bivališča in ka-zalo povsod svojo veliko naravno raz-umnost.

× **Strahno neurje v Klajpedi.** V okolici Klajpede (Memla) je v zadnjih dneh besnela strahovita nevihta, ki je zahtevala velikanske žrtve. Strela je treščila v kakih 20 poslopij ter zanelila povsod požar. Mnogo hiš je zgorelo in veliko število ljudi je pri tem izgubilo svoje življenje.

× **Najdražja žena in najslajši mož.** Pred kratkim je dospel v Pariz princ Mohamed Sabit Bey, nečak sedanjega agiptovskega kralja. Mladi princ je lju-bimec lepe Američanke, ge. Irene Nash, katero so v njeni pravdi z razvedbo braka označili za najdražjo ženo na svetu. Radi te ženske se je princ tako zadolžil, da je moral bežati v Pariz, kjer ga je mati zopet zalozila z novcem. Ameriška filmska podjetja so gospo Nash stavila na razpolago velike vsote denarja, ako bi hotela nastopiti za platno. Toda naj-dražja žena je odklonila vse ponudbe z motivacijo, da ji ni do razkazovanja pred množestvom publiko, temveč do

tega, da more ostati zvesta samo enemu, princu Mohamedu Sabit Beyu, katerega smatra za najslajšega človeka na zemlji.

× **Zanimiv političen proces v Bu-dimpešti.** Madžarsko časopisje poroča o zanimivem političnem procesu, ki se je pravkar odigral v Budimpešti. Državno pravdnštvo je tožilo ministerjalnega svetnika dr. Kacsmanya, da je v svoji knjigi »Razpad avstro-ogrske monarhi-je« oblatil spomin madžarskih kraljev Franca Jožefa in Karla Zadnjega. Avtor se je branil na podlagi trditve da je pi-sal samo resnico ter se je izgovarjal, da na Madžarskem sploh niče nima pravice braniti »madžarske dinastije«, katere sploh ni. Kar se tiče žalitev Kar-la Zadnjega, se je Kacsmany opravičeval, da ga je žalil manj nego sedanjí ministrski predsednik grof Bethlen, ki je dal na Karla streljati pri Budaersu. Vsi ti razlogi niso pisatelju nič pomagali. Sodišče je pisatelja obsodilo radi »raz-žaljenja časti Habsburžanov« na dvesto-tisoč madžarskih kron globe. Lvo doka-

za, kako so Habsburgovci Madžarom pri srcu!

× **Nemški Zeppelin za Ameriko.** V par dneh polet iz Nemčije v Ameriko R. III. 126. Ta balon obsega 70.000 ku-bičnih metrov zraka ter je bil izgotovljen v Friedrichshafnu. Najvažnejši del zrakoplova so motorji, s katerimi dela-jo še vedno poskuse. Balon bi moral tekom treh dni dospeti na mesto v Ame-riko, ne da bi se medpotoma spustil na zemljo. Od te vožnje zavisi sposobnost in praktična uporaba Zeppelinov v bodo-nosti. V Ameriki se pripravljajo na slav-nosten sprejem balona z velikimi nacio-nalističnimi paradami. Balon poleti v Ameriko naravnost čez Pariz, tako da bodo to ogromno čudo videli lahko tudi Francozi.

× **Najbogatejši človek v Aziji umrl.** V Singaporu je te dni umrl Ma-lajec Oni Tung Ham, najbogatejši člo-vek Azije. Njegovo ostalino cenijo na deset milijonov funtov šterlingov.

Zbor demokratske omladine v Beogradu

Beograd, 9. junija.

V binkošnih so se sestali v Beogradu člani glavnega odbora »Centralne orga-nizacije jugoslov. demokratske omladi-ne«. Na plenarnem sestanku so zastopa-li zagrebško akademsko demokratsko omladino delegati Mirković, Plavšić in Badovina. Iz Ljubljane pa je dospel tajnik demokratskega kluba »Tabors« jurist Branko Goslar.

Delegati so v nedeljo dopoldne pris-tovali velikemu zboru samostalne de-mokratske stranke, na katerem je očrtal smernice svoje politike prosvetni mi-nister g. Svetozar Pribičević. Zborovanje je bilo impozantno. Politični krogi v Beogradu so naglašali, da v naši presto-lnici ni bilo dosti tako veličastnih poli-tičnih shodov. Med številnimi poslušal-cji je bilo zanimivo opazovati preproste srbske seljake, ki so z velikim zama-njem sledili izvajanjem velikega držav-nika. Vsi, ki so se udeležili tega zboro-vanja, so odločno poudarjali, da je ta shod pač najboljši dokaz, da je politika g. Ljube Davidovića doživela popoln fiasco.

V nedeljo popoldne je bil odprt v prostorih uredništva »Reči« plenarni se-stanek demokratske akademsko omladi-ne. Sestanek je otvoril akademik Sima Milošević, predsednik Centralne organi-zacije. V izbrnem referatu je obrazložil vse delo centralne uprave od meseca decembra 1923. pa do danes. Pojasnil je priroke na beograjski univerzi in nagla-sal, da je bilo med akademsko omladino po razcepu demokratske stranke opažati veliko neorientiranost. Posledica te ne-orientiranosti je prišla do izraza ob pri-liki volitev za podporno društvo »Fonda«, pri katerih so pristali Ljube Davidovi-ća še dobili večino. Danes pa koraka demokratska omladina že druga pota. Za-vedna omladina uvideva, da je g. Ljuba Davidovič krenil na napačno pot in vr-te samostalne demokratske omladine so vsak dan množijo. Zalostno je edino dejstvo, da je med beograjsko omladino mnogo komunistov. Temu so pač vsrok slabe materialne prilike. — Občo politi-čne prilike v državi niso dopustile, da bi se Centralna organizacija razvila po pred-videnem načrtu. Ker pa so sedaj razme-re ustaljene in so razni elementi, ki ne spadajo v demokratske vrste, odpadli, je upati, da bo prihodnje študijsko leto prineslo Centralni organizaciji mnogo le-pjih uspehov.

Po govoru beograjskega delegata je Jovan Mirković, predsednik demokrat-skega kluba »Jugoslavija« iz Zagreba, poročal o razmerah na zagrebški univer-zi in o političnih prilikah na Hrvaškem. Naglašal je, da mora jugoslovenska omla-dina voditi težko borbo za idejo inte-gralnega narodnega in državnega edin-stva proti antiradikalnim in separatistič-nim elementom. Vsa blokaška omladina so je namreč združila proti samostalnim demokratom, v katerih vidi glavne po-

bornike za nacijo in državo.

Po govoru zagrebškega delegata se je oglasil k besedi ljubljanski delegat Bran-ko Goslar, ki je orisal politično priliko v Sloveniji. Delegati so z zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo, da med demo-krti v Sloveniji sploh ni prišlo do raz-kola in da vsa stranka enodušno odo-brava politiko g. Svetozarja Pribičevića. Demokratska stranka se v Sloveniji prav-lepo razvija in to kljub besnim napa-dom klerikalcev in komunistov. Delega-ti so obsodili delovanje komunistične omladine v Sloveniji, ki je pod zaščito klerikalcev nabujala delavstvo v Tr-boviah. Zalostno posledice tega ravna-nja so vsem delegatom bile znane.

O referatih posameznih delegatov so je razvila živahna debata in so bili stvorjeni važni zaključki.

Akademiki pri g. Pribičeviću.

V ponedeljek popoldne so bili delegati iz Ljubljane in Zagreba sprejeti na mi-nistrstvu prosvete od ministra g. Svetozarja Pribičevića. Delegati je predstavil ministru bivši zagrebški polkrajski na-mestnik g. Juraj Demetrovič. G. mi-nister je delegate ljubezljivo sprejel in ostal z njimi dalj časa v živahnem raz-govoru. Zanimal se je za vsa aktualna akademska vprašanja in zlasti za delo-vanje akademskih društev. Delegati so mu pojasnili situacijo na poedinah uni-verzah.

Vprašanje dijaških štipendij.

Ob priliki zborovanja v Beogradu so se delegati poedinah univerz informirali tudi o vprašanju dijaških štipendij. Slo-pili so v razgovore z referentom g. Ja-njičem, ki jim je dragevolje dal vsa po-trebna pojasnila. Gosp. referent je na-glašal, da se g. minister Pribičević bavi z načrtom, da se dijaške štipendije po-višajo na 1000 Din mesečno. Realizacija tega načrta pa bo mogoča šele prihod-nje študijsko leto, ker sedanje proračun-ske postavke ne dopuščajo povišanja. Ljubljanski delegat je naglašal, da vla-da med ljubljanskimi akademiki veliko nezadovoljstvo, ker se štipendije ne iz-plačujejo redno vsak mesec. Z ozirom na ta ugovor je g. referent izjavil, da prosvetno ministrstvo v tem pogledu ne zadene nobena krivda. Štipendije se na-važujejo od strani prosvetnega minist-rstva povsem redno, a neredno izplače-vanje zakrivajo edino le kompetentne fi-nančne oblasti. Upati pa je, da se bo tu-di v tem pogledu napravil red.

Delegati so nato razpravljali še o in-timnih klubskih zadevah in izrazili tudi predsedniku samostalnega demokratskega kluba g. poslanca dr. Edo Lukinčev svoje želje. Gosp. poslanec je obljubil, da se bo klub z vsemi svojimi močmi zavzel za demokratsko omladino.

V premissu beograjskih tovarišev so al nato delegati ogledali zanimivosti Beograda in se nato prožeti novih svežih idej vrnili v svojo ožjo domovino.

Aleš Zorman: Pahljača

I.

Na mizi je ležala pahljača. Kako je pri-šla v njegovo sobo, se urednik Kuštrin ni vprašal; prav tako malo ga je zani-mala kakor tinitivt sreči mize, kamor je neprenehoma pokladal svoje pero in pi-sal, pisal...

Pa so se odprla vrata in vstopila je daktilografkinja, gospodična Anita, viso-ka, črna.

«Oj, tu je moja pahljača!...»

Ze je segla z roko po pahljači na mizi, ko se vrata vnovič odpro in vstopi druga daktilografkinja, gospodična Mira, zlatola-sa, smehljajoča.

«Joj, moja pahljača... tu sem jo po-zabil!»

«Ne, moja je ta pahljača!», je rekla gospodična Anita in držala pahljačo čvr-sto v roki.

«Ti živiš v zmoti, draga moja», je pri-stopila gospodična Mira bliže, hoteč iz-trgati tovarišiči pahljačo iz rok; »daj pahljačo meni, moja je!»

«Nikoli!», je rekla gospodična Anita razburjeno. «Kar je moje, je moje!»

«Pa če ti rečem, da je pahljača samo moja!», je vzkliknila gospodična Mira.

«Prej me je pozval na telefon gospod Niko, prihitela sem in potem pozabila na mizi pahljačo...»

«A mene je pozval na telefon gospod

Pero,» jo je prekinila gospodična Anita; »in tako sem prihitela na telefon, odhi-tela in pozabila pahljačo v tej sobi...»

Takrat je bilo gospodu Kuštrinu za-dosti. Vrgel je peresnik na mizo in vstal. «Gospodični, samo nekoliko me pardo-nirajte s svojimi nežnimi izbruhii! Tu ni nikakšna sodna dvorana!»

II.

Gospodični pa sta kljub opominu go-spoda Kuštrina ostali v sobi.

«Omenila si gospoda Pera,» je sme-ljaje ošinila s pogledom svojo tovari-šico gospodična Mira. «Kaj imaš ti oprav-i-ti z gospodom Perom, to bi jaz rada ve-dela.»

«No, moj ženin je vendar» se je od-smehnila gospodična Anita. «In z ženi-nom bom vendar smela govoriti — ne?»

In si je pričela pahljati s pahljačo raz-greti obraz.

«Da veš, tudi tole pahljačo mi je kupil moj ženin, moj Pero...»

«Kakšna debela laži!» je plosnila go-spodična Mira z rokami. «Ali naj po-zovem na telefon gospoda Pera, da te raz-krinkam? To pahljačo je kupil gospod Pe-ro meni, a ne Tebi, ljuba moja...»

Gospodična Anita je omahnila na stol in zalulila pahljačo po tleh, in vsa se je tresla.

«Če je tako — ná, pa jo vzemi, pah-ljačo!»

«Ali sem te ugnala v kozji rog!» je zavriskala gospodična Mira, pobirajo

pahljačo. «Sicer pa!... da ne boš mo-goče še kaj dvomila — telefon naj go-vori!»

In je stopila k telefonu, ki je stal v Kuštrinovi uradni sobi na mizi, k telefo-nu, ki ga je gospod Kuštrin že tisočkrat proklet, ker ga je vedno motil v njego-vem delu.

«Joj!» se je prijemala gospodična An-ta za glavo, videč slušalko v roki svoje tovarišice. «Saj ni mogoče, saj ni mo-goče... gospod Pero vendar ni tak, moj zvesti Pero...»

«Tiho!» je zaukazala gospodična Mira. «Vzemi tu drugo slušalko, pa se boš na lastna ušesa prepričala o zvestobi tvoje-ga Pera...»

«O, Bog ti meni pomagaj!» je zasto-kala gospodična Anita, z drhtečo roko dvigaje slušalko k ušesu.

Vnovič je vstal gospod Kuštrin, ves rdeč v obraz, puhajoč od jeze! «Samo nekoliko takta bi vaju prosil, dragi gospodični, samo nekoliko obzirnost-i! Tu ni nikakšen brlog za ljubezenske avanture... Tu je urad, urad...»

III.

«Haló, halóooo!»

«Kdo tam?»

«Tu gospod Pero!»

«Tu gospodična Mira!»

«Dober dan, srček... Hočeš vedeti, kdaj bom danes zvečer prost? Oj, ti sladka moja dušica, za tebe imam vedno časa na razpolago... Komaj čakam, da

bi te objel... Ti si neugnana, skratelj-ček moj zlati... čisto si me zmešala... Torej danes zvečer ob istem času in na istem kraju, kakor po navadi...»

«Ha-ha-ha... Stvar je drugačna, dra-gi moj, nekaj drugega te moram vprašati! Tu v našem uradu živé nevorni To-maži. Tak neveren Tomaž je gospod Kuštrin; on ne verjame, da si ti tisti, ki mi je kupil pahljačo... saj veš, tisto lepo, belopikašto pahljačo...»

«Pa kakšen Kuštrin? Jaz ne poznam nobenega Kuštrina...»

«Ej, no, naš uradnik je, in če ti ne po-znaš njega, pozna on tebe... videl te je nekoč na ulici; njegov znanec mu je re-keč, da si ti ti...»

«Pa kakšna kolobocija je vse to sku-paj, v kakšni zvezi je tista pahljača z onego, s Kuš... Kuštrinom, ki ga jaz sploh ne poznam?»

«Stvar je popolnoma enostavna, dragi moj! Poslušaj: gospod Kuštrin trdi, da je ta pahljača njegova! V njegovi sobi sem jo pozabila, on pa si jo je kratko-malo prilastil, pahlja si z njo že vse po-poldne obraz in se ni smeja... Pravi, da pahljače ne da in ne da iz rok —»

«Salamenski poba, ali bi mu navil uše-sal Kaj je znorel?»

«Psi! Ni še vse izgubljeno! Gospod Kuštrin ni tako trd, kakor bi si kdo mi-slil — njegovo srce je v nekaterih ozirih še premeško, skoraj tako mehko kakor repa... saj poznaš repo, Pero?»

«Vražji skrateljček, nehaj, nehaj, še enkrat! O tistem Kuš... Kuštrinu govo-riva, a ne o repl... Torej kaj?»

«Gospod Kuštrin je pripravljen vrniti mi pahljačo, toda samo pod pogojem, da čuje iz tvojih lastnih ust svečano pri-sego, da je ta belolisasta pahljača res moja, da si jo meni kupil ti, Pero!»

«Kako bi ga premaknil turškega Pav-liho, kako bi mu poravnal grbo!»

«Nima grbe gospod Kuštrin — raven je kot sveča... Pa priseži že enkrat Pe-ro, da doblim pahljačo nazaj... ne mo-rem živeti brez pahljače... rajši umr-jem...»

«A kaj ti pomaga prisega, dušica, če je on, tisti prekladni falot in humorist, ne čuje?»

«Čuje, čuje, Pero. Prav sedaj je pri-jel za eno slušalko in posluša...»

«Poslušaj... Klanjam se, gospod Kuš-trin! Milo mi je, da imam čast govoriti z vami... zelo milo in drago... Vi po-trebuje te prisega glede pahljače, ki je iz-ključno lastnina gospodične Mire? Ni sicer moja navada prisegati za vsako malenkost, toda ker je ta malenkost za gospodično Miro, ki je tako rekoč moja nevesta, zelo zelo dragocena stvar, tem-potom prisegam pri živem Bogu, da sem gospodični Miri tisto belopikašto pah-ljačo kupil jaz, gospod Pero, da je torej pahljača njena, samo njena in nikogar drugega na svetu... Še sedaj zadovolji-mi? Klanjam se!»

Gospodarstvo

Bodočnost naše živinoreje

III.

Dosedanje skušnje kažejo, da se bo navedena pot najlažje hodila pri sivo-pšenični in rdečecikasti pingavski, deloma tudi pri rumenolisasti simendolski pasmi. V teh pasmah smo že dosedaj pridobili precejšnje število večjih živinorejcev za vzrejalništva. Edino pri marijadvorski beli pasmi (okr. glavastvo Slovenjgradec, sodni okraj Gornji grad, okr. glavastvo Maribor [del] in Prevalje) do sedaj razven Solčave še nismo mogli najti pravega oporišča, ker je pri veliki oddaljenosti teh krajev osebni stik z živinorejci bil otežkočen. Upam pa, da se tudi to v kratkem posreči, če bodo na novo nastavljeni okraji ni ekonomski pravilno razumeli nalogo podrobnega dela in znali pri živinorejcih ubrati prave strune. Po mojem mnenju je ta pasma mnogo trpela vsled dolgotrajnega brezbržnega plemenjenja v krvnem sorodstvu, vsled česar bo treba vsaj nekaj časa prakticirati izmenjavo bikov iz okraja v okraj. Sodeč po znanju v zadnjem času, se bližamo tudi tukaj povoljni rešitvi. Ugodna poročila iz najzadnjega časa iz Slovenjgradca in Studenice nam dajejo upanje, da je kriza prestana. To tem laže, ker je radi nove ustanovitve oblasti v Mariboru tudi intenzivnejše delo od strani oblastnih organov v okviru te pasme omogočeno.

Za vsako osamosvojitve pa je treba pridnega in zavestnega podrobnega dela, ki pritegne vse sposobne delavce v svoj delokrog. Glede potrebe podrobnega dela so bila jako poučljiva predlaska je senška premovanja govodi, ki govore različno in odločno govorico: le v onih okrajih, zadržanih, občinah in kmetijskih podružnicah, kjer se že nekaj časa redno opravlja podrobno delo plemenske odbire ter skrbni stalno za dobre biko, smo našli lepo in dobičkonosno živino. Kjer se je pa to delo zanemarjalo, smo našli zanikarno, v rasti zastalo živino, ki tudi glede užitka ni odgovarjala.

Poudarjam še enkrat potrebo intenzivnega podrobnega dela v živinoreji. Gre za velike narodnogospodarske vrednote, ki jih lahko močno zvišamo. Živinorejci imajo danes zaupanje in veselje do zboljševanja dela, pri katerem bi sam sodeloval, kar je najboljši porok, da pridemo od govorčenja do dejanja in uspehov. Treba le, da so svetovalci živinorejcev (živinorejski instruktorji, okr. ekonomski in živinozdravniški budni, vztrajni in složni in se ne dajo pod nobenim pogojem oplasti s kakšnim majhnim neuspehom.

Iz licencovalnih poročil je razvidno, da je v nekaterih krajih veliko pomanjkanje bikov, z drugimi besedami, obline se branijo vršiti dolžnosti, ki jih nalaga živinorejski zakon. Take občine so prav kratkovidne in vse graje vredne. Ali se občinski zastopniki ne zavestajo, koliko škodujejo splošnemu napredku svojih občanov, če nimajo nobene brige za dobre plemenjake? Proti takim brezbržnim zastopnikom ljudskih koristi bo treba začeti strožje postopati. Sklicujem se na izrek najboljšega poznavalec gospodarskih razmer v Sloveniji, bivšega predsednika Kmetijske družbe G. Gustava Peca, ki stavi v publikaciji »Kmetijske razmere na Kranjskem« nastopno zahtevo: »Naj se naš zakon za povzdigo živinoreje izvršuje brezobzirno z vso strogostjo, saj bo prišel čas, ko bo naš kmetovalec blagoslovil tiste, ki so ga — kakor sedaj misli — s tem zakonom mučili!« O resničnosti tega izreka se lahko že danes prepričamo. Povsod, kjer se je živinorejski zakon, ki navaja k podrobnemu delu, spoštoval, najdemo v živinoreji napredek. Delstva govore!

Za danes sem poudaril le, kar smatram potrebno za osamosvojitve na polju živinoreje. Naša javnost se je veliko preveč udala fatalističnemu čakanju na rešitev iz tujine, namesto da bi se opirala notranjega podrobnega dela. Tako

delo se je v večini naših krajev izvršilo v vinarstvu in sadjarstvu, zakaj bi ne imeli poguma in vztrajnosti ga vršiti tudi pri živinoreji? Pot, ki jo nasvetujem, je možna, vodi do trajnega uspeha ter je za Slovenijo že v proračunu zaščitena. Uporabimo malenkostne zneske drž. proračuna modro in preudarno le tam, kjer je pričakovati stalnega napredka!

Poglobitev in organizacija rejskega dela je neobhodno potrebna, nikjer se brez tega niso dosegli trajni uspehi. Posnemajmo torej že preizkušene delovne metode in za bodočnost naše živinoreje se nam ni bati!

H koncu naj mi bo dovoljeno, apelirati na narodno inteligenco, osobito duhovščino in učiteljstvo, s prošnjo, da pomagajo sodelovati na uresničenju predstojčega načrta s tem, da širijo med narod tu obrazložene misli.

Ko bo zmogala ideja potrebe samostojnega dela, nas bo zapustila vsaka malodušnost, nastopilo bo zdravo tekmovanje in dosegli bomo trajne uspehe.

Kriza v Zagrebškem Zboru. V vodstvu zagrebškega velesejma je nastala resna kriza. Gre za osebne konflikte med predsednikom zbora Ratkovičem in zborovim ravnateljem inž. Stianjem. V »Morgenu« priobčujeta vsak svojo izjavo. Ratković očita Stianju, da je strmel za tem, da ga odpravi s predsedniškega mesta in sam nasledi; inž. Stianj pa očita Ratkoviču, da je kot predsednik namrpal zase vsa reprezentativna funkcija in njemu, ravnatelju, prepuščal samo delo in ustvarjanje. Inž. Stianj je svoje demitso moral podati pod pritiskom, sicer bi bil enostavno odpuščen.

Dehava moke. Pri odločitvi za morarico v Zemunu se bo vršila dne 23. junija ponovna ofertalna licitacija glede debave 10 vagonov pšenične moke št. 6 tipa novosadske borze. Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izvoz madžarskega žita preko Češkoslovaške. V zvezi s predstojajočim žetvijo se na Madžarskem razpravlja o vprašanju, ali ne bi kazalo, izvažati žito v prekomorske kraje preko Češkoslovaške in ne po morju čez Trst ali Reko. Gospodarski krogi zahtevajo, da bodi izvoz žita popolnoma svoboden in da se razveljavijo vse naredbe, ki omejujejo razvoj izvoza tega važnega madžarskega pridelka. Zahteva se tudi, da se v Italijo in Jugoslavijo sklenejo tarifne olajšave. Izvoz žita iz Madžarske v prekomorske kraje po vodni poti čez Trst ali Reko je predlag, ker se doslej niso dele doseči nikake tarifne olajšave. Transport žita preko Češkoslovaške in Avstrije v Trst ali Reko je veliko cenejši, ker so v Italiji in Jugoslaviji tarifne postavke za Transporte iz Češkoslovaške izdatno nižje.

Češkoslovaška krona kot tarifna valuta. V pričakovanju večjega sezonskega izvoza iz Češkoslovaške preko Nemčije v inozemstvo se je z nemškimi državnimi železničarji sklenil dogovor, da se tarifne postavke od češkoslovaških območjih postaj do nemških pristanišč, oziroma od izvozne češkoslovaške postaje sploh, kakor tudi v obratni smeri zaračunavajo v češkoslovaških kronah. Zanimivo je, da velja kot tarifna valuta v prometu med Češkoslovaško in Avstrijo, pa tudi z Italijo češkoslovaška krona, ker dobiva inozemstvo vedno večje zaupanje vanjo.

Ukinitev državnega gospodarskega sveta v Nemčiji. Ta institucija je bila zamišljena kot nekaj gospodarski parlament, ki naj bi zastopal izključno gospodarske interese. Iz državnih finančnih razlogov je bil sedaj delokrog te institucije skrčen na minimum in ji je zlasti vzeta možnost iniciativnih predlogov. Število članov je od 200 skrčeno na 80. Listi smatrajo to dejstvo kot ukinjenje institucije sploh in pravijo, da se cela misel ni obnesla.

Ruska žetev ogrožena? Po poročilih iz Rusije je stanje posevk zelo slabo, tako da utegne žetev izpasti izredno slaba. V nekaterih krajih je nastopila huda suša, ki ogroža vso žetev. Pojavilo se so tudi poljske miši, kobilice in drugi škodljivci, ki izpodjedajo rastline. Po vesteh iz gubernij Černigov, Krin, Spodnja Volga, Zakavkazija in Aserbejdžan je stanje posevk tako slabo, da se boje ljudje že enega tedna take suše, pa bi bila sleč žetev popolnoma uničena in bi zopet pretila lakota.

Sokol

SLAVNOSTNI KROJ ZA SOKOLICE NA ČESKEM.

V večerajnji številki »Jutra« je pomoloma izostal prvi del notice pod zgornjim naslovom. Zato priobčujemo danes vse poročilo še enkrat.

Na zadnji seji prednjačnega zbora članice ČOS, se je vršila tudi daljša debata o novem kroju za članice, katere zadeva že dalje časa razburja češke članice, ker se ne morejo zediniti o novem slavnostnem kroju. Na seji prednjačnega zbora članice so bili predloženi trije načrti za kraj članice. Po daljši debati je bil sprejet predlog, da se uvede novi kraj bele barve s pestrimi vezanimi ter ogrinjača rjave barve, ki ima tudi podobne našivke kakor kraj. Nekatere članice so se protivile beli barvi, češ, da bela barva ni praktična, nasprotno so druge zagovarjale, da belo barvo kot praktično. Končno je obveljalo mnenje prvih in končala je dobila nalogo, da izvrši še malenkostne izmene na predloženem vzorcu.

Tudi starešinstvo ČOS se strinja s sprejetim načrtom, vendar pa mora ta sklep potrditi še odborova seja ČOS, ki se vrši že 15. in 16. junija. Ni izključeno, da se bo obravnavala zadeva že na tej seji, ker članice že težko pričakujejo odločitve. Istočasno bo izdan tudi pravilnik, kdaj smejo članice nositi slavnostni kraj. Kakor vse kaže, bo vendar v kratkem prišlo do definitivne odločitve v slavnostnem kroju za češke Sokolice.

Ista zadeva čaka tudi naše jugoslovenske Sokolice, ki tudi še nimajo slavnostnega kroja in ki že dolgo razmišljajo, kakšen naj bo njihov novi kraj.

Razvitje naraščajočega prapora v Kranju. Sokolsko društvo v Kranju nanašnja vsem bratskim društvom, da se bo vršilo razvitje naraščajočega prapora, ki je bilo svoječasno odpovedano, v nedeljo, dne 15. junija 1924, z že objavljenim sporedom. Udeležiti se z naraščajočimi prapori!

Sokolske družbe Kečevje ima v nedeljo, dne 15. junija svojo društveno prireditev na prostoru pri osnovni šoli. Sodelujejo bratska okoliška društva in godba jugoslov. železničarjev. Ob 9. uri zjutraj sprejem gostov na kolodvoru, dopoldne vaje za popoldanski nastop in pohod po mestu. Ob 13. in pol pričetek javne telovadbe, nakar sledi prosta zabava. Vnanji gosti priščno dobrodošli!

15 letnica Sokola v Sv. Križu pri Kostanjevici. Dne 3. avgusta proslavi Sokol Sv. Križ svojo 15. letnico. Pri tej priliki se vrši okrožni zlet posavskega okrožja zagrebške župe, ki je za vse v tem okrožju včlanjena društva obvezen. Za zlet so predpriprave v polnem teku. Prijavljajo se mnogo gostov iz raznih krajev in zlasti iz Zagreba. Da bo program tem pestrejši, apeliramo že danes na vsa sosedna sokolska društva, ki niso včlanjena v posavskem okrožju in na druga kulturna društva, da se tega zleta polnoštevilno udeležijo. Pevski zbori in godbe dobrodošli. Društvo bo po možnosti preskrbelo cenen prevoz gostov iz kolodvorov in nasprotno bodisi Videm, Krško ali Brežice. Točen program bo pravočasno razglašen. Zunanje goste prosimo, da čimprej javijo društvu število udeležencev, koliko bo izmed teh telovadecv in telovih poizkusov rešenja je bilo vposlanih, med njimi vrsta zares duhovitih in ostroumnih, pravičnega pa med njimi ni bilo. Neki je vedno tižala skrita pogreška, in do danes nagraje se ni nikdo zasluzil. Instanca v Göttingenu je vedela, da utegne zadeva trajati bolj dolgo, in je zato razpisala svojo nagrado z veljavnostjo za 99 let, torej do leta 2007. Ob tem trdam orehu si bo dotlej torej še marsikateri matematik skrhval svojo željust.

Gre pa za docela enostavno trditve. Našel je nekoč sloviti francoski učenjak, matematik Pierre Fermat, toda napisal je ta svoj stavek ali izrek, ne da bi bil napisal tudi dokaz. Zadolovljil se je s kratko notico, ki je imela le to vsebino, da je »čudoviti dokaz« v posesti najditeljevi, da ga pa ne more napisati, ker nima dovolj — papirja pri roki. Torej le nekaj pol papirja več v 17. stoletju, in mislečemu človeku bi bila prihranjena marsikatera muka!

Vsako ve, kaj je kvadratno število: število, ki je pomnoženo samo s seboj, kvadrirano ali dvignjeno na drugo potenco, torej n. pr. $2^2 = 4$ ali $3^2 = 9$ itd. Če seštejemo dve takšni kvadratni števili, dobimo včasih zopet kvadratno število, n. pr. $9 + 16 = 25$, t. j. $3^2 + 4^2 = 5^2$; ravno tako $5^2 + 12^2 = 13^2$. Številom, ki slede navedenim pogojem, pravimo, da so pitagorična števila. Naideš

vadk, na katerem orodju želijo nastopiti in bodo li orodje pripeljali seboj ali naj ga društvo preskrbi. Podrobna navodila in informacije pri društvu vedno na razpolago. — Zdravo!

Sokol Ljubljana II. otvori o priliki okrožnega zleta dne 15. t. m. svoje letno telovadišče, ki je zgrajeno na lastnem stavbišču na Prulah (Sredina). Zanimanje za letno telovadišče je ne le med članstvom in sokolsko mladino, temveč tudi med ostalim naprednim občinstvom v St. Jakobskem okraju izredno veliko. Zato je pričakovati, da se otvoritvene slavnosti, ki bo združena z veselico, udeležijo čim največ občinstva. Sodeluje godba dravske divizije.

Sport

KOLESARSKE IN MOTOCIKLISTIČNE DIRKE V ZAGREBU.

Hrvatski klub biciklista »Sokol« v Zagrebu in I. Hrv. Motoklub, Zagreb, sta priredila na binkošne praznike kolesarske in motociklistične dirke na dirkališču v Črnomerecu. Dirke so bile oba dneva jako dobro obiskane.

Najboljši rezultati prvega dneva:

1.) Dirka motorjev do 250 ccm, 4000 metrov: 1. Baumann Josip (Edelweiss, Maribor) Puch 4:56, 2. Bevilacqua Karol (Gradjanski, Zagreb) Liesinger 5:31,4 2.) Kolesarska dirka juniorjev: 2400 m (13 vozačev). 1. Koržinek Julij (Sokol, Zagreb) 4:4. 3. Dirka motorjev do 350 ccm — 4800 m: 1. Kunaj Josip (Motoklub Zagreb) Zenith 4:20, 2.) Klaihl Fr. (Motoklub Slovenija) Douglas 4:26. 4.) Olimpijska kolesarska dirka na 4000 m. I. predtekma: 1. Puhner Konrad (Touring Club Dunaj) 7:16, 2. Dvořak Josip (Edelweiss, Maribor) 7:16,1. II. predtekma: 1. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) 7:25. 5.) Dirka motornih koles do 500 ccm, 4800 m: 1. Kunaj Josip (Motoklub Zagreb) Zenith 4:44,4. 2. Ogrin Franc (Motoklub Slovenija) BSA. 4:55, 3. Klaihl Franc (Motoklub Slovenija) Douglas 5:09, 4. Rebolj Janec (Motoklub Slovenija) BSA. 5:14. — 6.) Kolesarska dirka mesta Zagreba 4000 m (11 dirkačev): 1. Sovič Koloman (Gradjanski, Zagreb) 7:24, 2. Dvořak Joe (Edelweiss, Maribor) 7:24,4. — 7.) Dirka motornih koles do 750 ccm — 8000 m: 1. Kunaj Josip (Motoklub Zagreb) Zenith 6:47, 2. Ogrin Fr. (Motoklub Slovenija) BSA. 6:59. — 8.) Kolesarska dirka na bodove — 4800 m (14 dirkačev): 1. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) 8:07, 2. Puhner Konrad (Touring Club, Dunaj) 8:07,4. — Dirka motornih koles do 1000 ccm — 16 km: 1. Barešič Viktor (Motoklub Slovenija) Indian 12:58,6, 2. Strban Antun (Motoklub Zagreb) Jap 13:05, 3. Ogrin Franc (Motoklub Slovenija) BSA. 13:22. — 10.) Kolesarska dirka z motornim vodstvom, 8000 m: 1. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) motorno vodstvo Fr. Ogrin 11:26. — 11.) Rekordna motorna vožnja na 800 m: 1. Barešič Viktor (Motoklub Slovenija) Indian 37,4, (povprečna brzina 77 km na uro).

Glavni rezultati drugega dneva: 12.) Sokolova kolesarska dirka 4000 m (17 dirkačev): 1. Dukanič Gjuro (Sokol, Zagreb) 6:54, 2. Dvořak Joe (Edelweiss, Maribor) 6:54,4. — 13.) Dirka motornih koles do 250 ccm — 4000 m: 1. Baumann Josip (Edelweiss, Maribor) Puch 4:39. — 14.) Kolesarska dirka za goste 3200 m (8 dirkačev): 1. Puhner Konrad (Touring Club, Dunaj) 5:40, 2. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) 5:40,8, 3. Skrajnar Antun 5:41,8, 4. Bar Adolf (oba Ilirija, Ljubljana) 5:43. — 15.) Dirka motornih koles do 350 ccm, 4800 m: 1. Kunaj Josip (Motoklub Zagreb) Zenith 4:4, 2. Klaihl Franc (Motoklub Slovenija) Douglas 4:7,6. — 16.) Olimpijska odločilna kolesarska dirka na 4000 m: 1. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) 7:22, 2. Puhner Konrad (Touring Club, Dunaj) 7:22,2, 3. Dvořak Joe (Edelweiss, Maribor) 7:23. — 17.) Dirka motornih koles do 500 ccm: 1. Kunaj Josip (Motoklub Zagreb) Zenith 4:34, 2. Ogrin Franc (Motoklub Slovenija) BSA. 4:34,4, 3. Klaihl Franc (Motoklub Slovenija) Douglas 4:10,2; — 18.) Tolažina kolesarske dirke 3200 m (12 dirkačev): 1. Sešek Drago (Sokol, Zagreb) 6:46. — 19.) Dirka motornih koles do 750 ccm, 8 km: 1. Ogrin Franc (Motoklub Slovenija) BSA. 6:45, 2. Rebolj Janec (Motoklub Slovenija) BSA. 6:54,8, 3. Klaihl P. (Motoklub Slovenija) Douglas 6:59,8 — 20.) Handicap za kolesarje 3200 m (12 dirkačev): 1. Osrečki Rudo (Sokol, Zagreb) prednjem 260 m 4:33,4. — 21.) Dirka motornih koles do 1000 ccm, 8 km: 1. Viktor Barešič (Motoklub Slovenija) Indian 6:29, 2. Strban Antun (Motoklub Zagreb) Jap 6:30, 3. Ogrin Franc (Motoklub Slovenija) BSA. 6:49,2, 4. Rebolj Janec (Motoklub Slovenija) BSA. 6:51. — 22.) Kolesarska dirka z motornim vodstvom 8 km: 1. Reischl Karl (Sturmvoegel, Dunaj) mot. vodstvo Ogrin 10:53, 2. Puhner Konrad (Touring Club, Dunaj) mot. vodstvo Rebolj 10:56. — 23.) Rekordna motorna vožnja na 800 m: Strban Antun (Motoklub Zagreb) Jap 38,2.

Posebna nagrada za najboljši čas je pripadla Viktor Barešiču (Motoklub Slovenija), istotako je pripadel prehodni pokal I. Hrv. Motokluba v Zagrebu Motoklubu Slovenija v Ljubljani.

Dirke so bile oba binkošna praznika klub drugim večjim sportnim prireditvam izredno dobro obiskane ter so se izvršile brez večjih nezdov. Motociklisti Sotlar Rupert je pri treningu vsled motorne defekta padel, istotako je padel Antun Skrajnar od kolesarske Ilirije pri Olimpijski odločilni tekmi. Njune poškodbe so neznatne.

Prehodni pokal in darila, katere so si priborili člani Motokluba Slovenije, bodo prihodnje dni razstavljena v trgovini Magdič v Ljubljani.

Sefa upravnege odbora LNP. se vrši danes ob 20. uri v sobi Sportne Zveze, Narodni dom. Seji naj prisostvuje tudi delegat M. O. Celje. — Polnoštevila udeležba nujno potrebna. — Tajnik I. LNP. Za 15. t. m. določeni savezni sodniški izpiti odpadejo vsled odpovedi zagrebškega ZNS. — Predsednik.

Iz upravnege odbora JNS. Iz seznama JNS se črta S. K. Vrbas (Banja Luka). Kot novi člani Z. N. P. se priznajo HSK Grič (Zagreb), NSK, Pilana (Plaski), JSK Prankopan (Trsat) in SPD Concordia (Nova Topola). Medmestna tekma Gradec: Zagreb se vrši 13. julija v Gradcu.

S. K. Ilirija. — Nogometni trening I. moštva in rezerve danes, v petek ob 18. uri. — Načelnik.

S. K. Ilermes priredi v nedeljo, dne 15. t. m. cvetlični dan. Prispevalje k povzdigi sporta!

Binkoštni nogometni turnir. Od odbora S. K. Primorja smo dobili glede binkoštnega nogometnega turnirja dopis, v katerem se ugotavlja, da sta gg. Nogoveti in Betetto pristala na sodelovanje S. K. Ilirije pri binkoštnem turnirju in da je S. K. Primorje šele v nedeljo dopoldne prejel dopis S. K. Ilirije, v katerem se odpove sodelovanje tega kluba. S. K. Primorje vsled tega ne zadene nobena krivda. Od strani S. K. Ilirije se nam poroča, da je Ilirija po svojem pooblaščenju g. Betetto res v načelu pristala na sodelovanje, da pa je stavila dva pogoja in en predlog. Glede enega pogoja (razpis pokala) in predloga, da se vrši turnir na igrišču S. K. Ilirije S. K. Primorje sploh ni odgovoril, vsled česar je sekcija odklonila sodelovanja, kar se je v soboto ob 6. zvečer sporočilo Primorju. Toliko v pojasnilo javnosti. Prostor naše sportne rubrike nam je predragocen, da bi v njem objavljali medklubse polemike; zato se omejimo na te kratke ugotovitve. In causa sua naj omenimo z ozirom na napade od gotove strani, le še to, da smo kot vestni informatorji javnosti čutili za svojo dolžnost, da opozorimo v svoji nedeljski notici na nasprotje med nam doposlanimi oficijelnim programom turnirja in obljavo S. K. Ilirije glede odpovedi sodelovanja. S tem je ta zadeva napram javnosti za nas končana.

Lastnik in izdajatelj Konzorij »Jutra«. Odgovorni urednik Fr. Broszvič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Gospodični Aniti je padla slušalka iz rok in zgrudila se je na stol onesveščena.

IV.

A gospod Kuštrín?
Ko je gospodična Mira smehljalje in ponosno kakor zmagovalka zaprla telefon in odšla mimo skušene tovarišice ob mizi iz sobe z besedami: »Sedaj si silšala, sedaj mi verjameš, kajne!« — je bil gospod Kuštrín vse te komedije sit do grla. Zaklel je pošteno, prav po kumljanjsko, treščil peresnik ob tla, potem pa naglo vstal, si prižgal cigareto in pograbil svoj kloboč. Že je prišel za ključko na vratih, da bi jadrno odhitel iz urada, iz tega »peklenškega gnezda«, in se razvedril dol ob Donavi med kopalci in kopaljami, pod zaščito najboljšega zdravnikarja in prijatelja — ljubega solca. Pa je že nenadoma nečesa domislil in stopil proti še vedno ob mizi sloneči gospodični Aniti.

»Gospodična Anita — ali naj pokličem zdravnikarja? Gotovo potrebujete leka...« In se je nagnil k telefonu.

»Ah, ne!« je planila tedaj gospodična Anita pokonci. »Jaz sem zdrava, zdrava, zdrava...«

»Pa kako to?« se je čudil gospod Kuštrín.

Visoka in črna, s plamtečimi očmi, je stala pred njim.

»Vi ste me ozdravili, gospod Kuštrín!«

Omahnil je proti zidu, kakor zadet od strele.

»Da, vi, gospod Kuštrín, in nihče drugi...« je nadaljevala ona. »Ena sama vaša topla beseda me je ozdravila...«

Opazil je tik pred seboj kipeče njene grudi, gole lakti, gola ramena, in kri mu je zavrela. Priznati si je moral, da je gospodična Anita zelo lepa. Izkušnjava, da bi jo vgriznil v tisti beli zlatnik, da bi prižel nase tiste drhteče grudi, tisto kipeče telo, je bila velika, ali gospod Kuštrín se je znal obvladati. Vendar njegove besede, ko je vnovič prišel za ključko, niso bile iskrene — iz njih je zvenela lokavost.

»Zbogom, gospodična Anita!«

Vročica ženska roka ga je ulovila od zadaj za zapestje.

»Nikamor ne pojdete, gospod Kuštrín — vaša dolžnica sem! Ali res nisem vredna —?«

In se ga je okenčila z rokama okrog vratu.

»Saj sem vedel!« se je pritaleno zasmajal gospod Kuštrín sam pri sebi, naglo zaklenil vrata in omahnil z dekletom v naročju na stol. »Kako si vroča!« je šepetal v njene grudi. Potem pa je vprašal z mežikajočim očesom: »A Pero, tvoj ženin, Anita?«

Sladko je jeknila v njegovem objemu in zagrebla prste v njegove črne kodre.

»Ne poznam ga več, Pero... jezna sem nanj! Ti bodi znanprej moj Pero... hudiček moj črni, sladki!«

V.

Se tisti večer sta se odpeljala v Topčider, da preživita tam noč v ljubezni, na zelenem mahju, pod bleščečimi zvezdami.

Drugi dan pa je imela tudi gospodična Anita svojo lastno pahljano, še mnogo lepšo od one gospodičine Miro...
»Matematika je znanost o onih rečeh, ki so razumejemo same po sebi!« To je kratke in obče veljavne izreke, katerega vsakdo razume in priznava. Vseeno pa ni resničen, kajti znane so izjeme, in kjer zarija takšna izjema, tam rojijo učenjaki, ki si vsi skupaj zamaš lomijo glave.

Mad najznamenitejši primerami je tako zvani Fermatov problem ali Fermatov stavek. Prav za prav gre za najbolj enostavno zadevo, in vprašanje razume še celo sedaj vsak srednješolec. Toda takoj zraven se četrto tisočletja grozi največji kriz matematičnega sveta.

Da reši matematike tega križa in te šibe božje, je kraljevska akademija znanosti (Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften) v Göttingenu leta 1908. razpisala zares veliko nagrado. Lepih sto tisoč mark v zvenečem zlatu ti našteje ta Gesellschaft na mizo, če reši Fermatov problem. Od leta 1908. je poteklo že polduzno desetletje, a i take lustra, stotine no-

vih poizkusov rešenja je bilo vposlanih, med njimi vrsta zares duhovitih in ostroumnih, pravičnega pa med njimi ni bilo. Neki je vedno tižala skrita pogreška, in do danes nagraje se ni nikdo zasluzil. Instanca v Göttingenu je vedela, da utegne zadeva trajati bolj dolgo, in je zato razpisala svojo nagrado z veljavnostjo za 99 let, torej do leta 2007. Ob tem trdam orehu si bo dotlej torej še marsikateri matematik skrhval svojo željust.

Gre pa za docela enostavno trditve. Našel je nekoč sloviti francoski učenjak, matematik Pierre Fermat, toda napisal je ta svoj stavek ali izrek, ne da bi bil napisal tudi dokaz. Zadolovljil se je s kratko notico, ki je imela le to vsebino, da je »čudoviti dokaz« v posesti najditeljevi, da ga pa ne more napisati, ker nima dovolj — papirja pri roki. Torej le nekaj pol papirja več v 17. stoletju, in mislečemu človeku bi bila prihranjena marsikatera muka!

Vsako ve, kaj je kvadratno število: število, ki je pomnoženo samo s seboj, kvadrirano ali dvignjeno na drugo potenco, torej n. pr. $2^2 = 4$ ali $3^2 = 9$ itd. Če seštejemo dve takšni kvadratni števili, dobimo včasih zopet kvadratno število, n. pr. $9 + 16 = 25$, t. j. $3^2 + 4^2 = 5^2$; ravno tako $5^2 + 12^2 = 13^2$. Številom, ki slede navedenim pogojem, pravimo, da so pitagorična števila. Naideš

jih lahko v poljubni množini, zato se sme trdit: enačba $x^2 + y^2 = z^2$ dovoljuje neomejeno veliko urešenj.

Kar je pri drugi ali kvadratni potenci otročje lahko, je pa pri tretji potenci — nemogoče. Šešte dve katerikoli kubični števili, nikdar ne bo seštevek dal zopet kubičnega števila! Fermat pa je izrekel na splošno: Čim je potenca višja od 2, (matematično: Čim je eksponent višji od 2), ne najdeš v celi neskončni vrsti temeljnih števil nobenega, ki bi se podvrglo temu pogojem, t. j. ne najdeš dveh števil, katere bi v svoji kubični potenci dala tretjo kubično potenco.

Zakaj je to nemogoče in izključeno? Na čem temelji ta neumevna trmoglavost števila napram docela enostavni želji, da bi se našla 3 takšna števila? Tega ne vemo, in evo, to je baš Fermatova zagonetka, za čije rešitev hrani akademija v Göttingenu 100.000 Mk v zlatu.

Da se sedaj najde genialna glava, ki bi nam dokazala, da se je Fermat zmotil, in bi nam prinesla neke v trillijonski vrtili tri števila, ki bi navkljub Fermatu odgovarjala ugodnim pogojem? To bi bilo gotovo prečudno, pa morda le bolj čudno, kakor je to, da vsi matematiki vsega sveta do danes niso mogli najti resničnega la striktnega dokaza za docela enostaven izrek, v čigar istinitost verujemo.

Z ljubljanskimi pevci v Beogradu

Vremu, dolavnemu slovenskemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« se je po letošnjih Blagošnih uresničila želja, katero je iskreno gojil ves čas od prevrata sem. Zeleno je posetiti kraljevsko prestolno Beograd v spomin na leto 1910, ko je prvič neslo slovensko pesem med brate Srbe. Priprave na izlet so trajale dobre tri mesece in društvo je nastopilo pet v petek pred prazniki.

Železniška uprava je dala izletnikom na razpolago velik voz drugega razreda, ki je popolnoma zadostoval in nudi vsem prijetno, komodno vožnjo. Razpoloženje zboru je bilo izvrstno. Vlak je z zamudo došel v Beograd; mesto ob osemih je bil na mestu šele po devetih uri zjutraj. Na kolodvoru rožnata godba, zastopniki vlade, mestne občine, mnogo pevcev beograjskih jevskih zborov, slovenske kolonije, zastopstva vseh narodnih in kulturnih organizacij, narodno žensstvo. Ko se tak ustavi, zaorijo klici: »Živeli Slovenci, živeli Ljubljanski Zvon!« Zastopnik mestne občine gosp. Protič pozdravi dole goste z navdušenimi in prijetnimi besedami. Za pozdravo se javljajo častni predsednik dr. Švigelj.

Prebivalstvo povsod navdušeno pozdravlja pevce. Popoldne se zvedri, nastije solnce. Zbor si ogleduje Beograd, obišče kraljevski dvor in se čudi njegovim zanimivostim. Zvečer ob polnočnem koncertu v narodnem gledališču. Sezona za koncerte in gledališča je v Beogradu minila. Judje so bili na počitnice in v letovišča, zato poset koncerta ni bil tako sijajen, kakor se je pričakovalo. Lože so bile dobro zasedene, parterja so bile zavzete tri četrtine, stojišča so bila naribana polna. Zastor se dvigne. Na odru 60 pevcev in pevk. Neopisno navdušenje, navdušeni vziki in pozdravi, ki trajajo več minut. Se potem more povodja Prelovec stopiti na dirigentski podij. »Bože pravde« poslušajo gledališče stoji. Viharni aplavz. Nato more spored, čigar prvi del je nudišbor iz nove slovenske zborovske literature. Z veliko pohvalo sprejme publika Adamičevi »Kaj ti je Mojca«

in »Zrelo žito«, nekoliko manj toplo Lajčevci »Lan« in »Bolest kovača«. Užgata pa zopet moška zbor, Premrov »Na dan« in Adamičev »Kregata se baba in devotka«. Zelo ugaja in izkazuje šumno priznanje Pavčičeva »Če rdeče rože zapade snega«, največji aplavz pa doživi Premrova »Zakaj?«. Konec prvega dela koncerta. Zastor pade in se dvigne zopet nešteto krat. »Zvonov« zbor je zasut s cvetjem, povodja Prelovec se mora neprestano zahvaljevati. Iz auditorija orijo klici: »Živel Ljubljanski Zvon!« Zastopnik beograjskega pevkega društva skladatelj Kosta Manojlović izroči v roke povodja Prelovec krasno diplomsko častnega članstva, zastopnik »Stankovića« prelopi album slik iz njihove koncertne turnee po Čehoslovoski, delegata umetniškega združenja »Zuzorić« in »Kola srpskih sestara« pa poklonita dva velika lovorova venca s trobojnicami. Gledališče odmeva od gromovitega navdušenja. Predsednik »Ljublj. Zvona« Drenovec se zahvali raz pozornice za poklonitve in krasen sprejem. Zopet navdušeno vzklizanje. Odmor.

Za odmorom čestitajo povodji Prelovec in zboru srbski glasbeniki na velikem uspehu. Nekdanji ljubljanski kapelnik Brezovšek, trdi, da je Zvonov zbor kolosalno napredoval, kar se tiče uglasjenosti in izbranih glasovnega materiala ter prednašanja. Steje ga med prve koncertne zore kraljevine. — Drugi del koncerta je prisel jugoslovanske narodne pesmi, izmed katerih so posebno ugajale Dobroničeva »Uspavanka« (črnogorska), Prelovčev »Doberdob«, Devova »Vigred približa se« (koroška), katero so morali ponoviti, dalje Devova »Pojelem v ruti« in Vilharjeva »Po jezeru« v zelo posrečeni Adamičevi harmonizaciji. Koncert je zaključil Mokranjevc X. rukovet srbskih narodnih pesmi iz Ohrida, ki je izvrstno prednašal dosegele entuzijastične aplavz. »Zvonov« zbor je moral izven sporeda zapeti še Adamičev »Pojelem na Hrvaško«, Pimratovo »Na Gorenjakem je fletno« in Hubadovo »Gor čez izaro«. Le polagoma je začelo občinstvo zapuščati prostore.

Ne smem pozabiti omeniti, da je zbor pel vseh dvanajst pesmi, med njimi pre-

cej težkih, na pamet, brez vsake noč, kateri redkosti se beograjski pevec in pevke niso mogli dovolj načuditi. Uspehi koncerta je bil izredno velik. Nato se je vršil banket beograjske mestne občine v hotelu »Imperial«, tam kot leta 1910. Zbrana beograjska elita. Napitnice. Govore zastopnik občine, načelnik umetniškega oddelka v ministrstvu prosvete R. Odavič, pisatelj Branislav Nušić, dr. O. Rybář, predsednik »Obličja« in dr. Švigelj. Zvonov moški oktet prepeva slovenske pesmi. Velikanasako navdušenje. Ob 2. ponoči se podajo pevec k počitku.

Drugo jutro smo obiskali grobove francoskih vojakov in pravoslavno pokopališče. Na prvi je slovesnost pristoval diplomatski zbor, na drugem mnogo občinstva. Moški zbor je pel francoskim vojakom, vojvodi Misiću, St. Mokranjcu in Veli Nigrinovi. Povsod sta govorila dr. Švigelj oz. Drenovec, pevke pa so okrasile grobove s cvetjem. — Popoldne so bili izletniki gosti 2. železnega puka v beograjski trdnjavi. Očarljiva gostoljubnost. Preprost vojaški obed — strežijo častniki. Navdušeni govorijo. Govori tudi dr. Rybář. Kolo. Vse pleše, staro in mlado, častniki in moštvo, pevci in pevke. Nato so nam na čast izvajali vojaški sokolske proste vaje s puškami. Precizno. Po ogledu trdnjave popoldne s parnikom po Domavi in Savi v Zemun. Ves čas godba z nami. V Zemunu obiščemo veselico v korist Rdečega križa, zbor zapoje par pesmi, občinstvo ga viharno akklamira.

Zvečer nazaj v Beograd. Nameravani koncert je Lj. Zvon, da ne bi škodoval prirediteljem Rdečega križa, odpovedal. V pondeljek v Topčider, Smederevo, nekateri so ogledovali še mesto, zvečer pa slovo. Beograjski kolodvor poln občinstva. Pevec in pevke »Stankovića«, »Obličja« in »Beogr. pevkega društva«, ki so Zvonu in Zvonuše vse dni spremljali, so zopet zastopali polnoštevilno, prav tako slovenska kolonija. Slovo je ganljivo. Na vozu stoji Prelovec in dirigira Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat«, katero poljo pevec vseh pevskih zborov. Navdušenje nepopisno. Poslavljanje, stiskanje rok, poljubljanje, solze v očeh. Urnobesni vziki: Živel Lj. Zvon, Živeli Slovenci! Vlak zaživlja in odpiha. Nekateri srbski pevec in pevke nas spremljajo do Zemuna. Zopet težko slovo. Vlak hiti v temno noč.

Pevski zbor Zvona ves čas discipliniran, oduševljen nad bratsko srbsko gostoljubnostjo, razigran, svež in čvrst prepeva se dolgo, dolgo. Ponoči počitek. Zjutraj navsezgodaj zopet pojemo. Na Zidanem mostu tudi. Ob 11. dopoldne smo v Ljubljani. Dnevi bivanja v Beogradu nam ostanejo nepozabni. Popisati jih točno ni možno, bilo jih treba doživeti. Koncertov uspeh Lj. Zvona, za katerega nosi zaslugi žilavi in neustrahovani Prelovec pa ni le uspeh Zvona, marveč uspeh vseh naših zborov in naše pesmi.

Darila, poklonjena Lj. Zvonu so razstavljena v Ljubljani v trgovini Elite (prej Gričar Meljač) v Prešernovi ulici.

Sokolsko gledališče v Radovljici

Pretečena sezija zaznamuje 26 rednih predstav in je poleg tega gledališki odsek sodeloval še pri različnih zabavnih večerih, tako na Miklavževu in Silvestrovo. Sezija se je otvorila s častitljivo česko igro »Laterna«, ki se je še ponovila in je bila vsled lepe opreme in dobrega izvajanja sprejeta z vso ljubeznijo našega gledališkega občinstva. Najlepši prizor je bil, ko se je zasvetila lipa in je orkester zaigral »Kje dom je moja«. Po tej se je vršila stota društvena predstava »Noč na Hmeljniku«, kot slavnostna predstava z nagovorom br. starost, ki je imel hvalečno priliko, da je med občinstvom pozdravil tudi navzočega avtorja g. dr. Laha. Na to je pisatelj igre pojasnil občinstvu dobo, v kateri se igra godi, kar je bilo zelo na mestu in bi bilo umestno, podajati take razlage pred vsako, težje umljivo stvarjo. Br. Špicarju kot voditelju gledališča je članstvo poklonilo bronast kipec, predstavljajoč maratonskega slat, avtor pa je prejel sopek svežih cvetlic. Bil je lep večer za sodelujoče članstvo in občinstvo.

Med ljudskimi igrami je bil najmarzkannejši »Dolski župnik«, ki se je igral z velikim uspehom dvakrat na veliko vzmemirjenje navideznih pobožnarjev. Našemu stalnemu občinstvu pa je igra zelo ugajala. Zdi se, da bi bilo treba Anzengruberja igrati pogosteje. Pri prireditvi gorenjskih »Orjun« je odsek sodeloval z »Osvobodenci« dvakrat. Histo-

rična drama je bila zastopana s Hugojevo »Lukrecijo Borgijo« in bila na zahtevo občinstva štirikrat igrana. Krasna inscenacija, lepi kostumi in, kar ne smemo pozabiti, dobro, točno izvajanje je pripomoglo k izrednemu uspehu. Kmečka drama »Užitkarji«, ki je bila igrana dvakrat, ni privabila mnogo občinstva, dasi ni bila slaba oderska stvar. Lep vtis pa je zapustil fantastični grokaz »Morilec«. Pri tem se nehoti spomnimo lanskoletne »Golgot« in je konstatirati, da ima naše občinstvo zelo rado mistiko. Po enkrat so se igrale sledeče, starejše in znane stvari: »Lokalna železnica«, »Enajsta zapoved«, »Patrijot«, in »Ne besa na zemlji«. Domačo komedijo je častitljivo reprezentiral »Veseli dan, ali Matiček se ženi« s trikratno vpriporitvijo. Prvič na našem odru smo slišali spevoigris s spremljevanjem društvenega salonskega orkestra. Upati je, da doživimo v prihodnji seziji zopet kako tako uprizoritev, ki je za naše odre velika privlačna sila.

Prvič, kar obstoja naše gledališče se je vršilo na našem odru gostovanje po klicne igralke. Gostovala je gđ. Mira Danilova v vlogi Jacinte v »Pohujšanju« v dolini šentflorjanski in sicer dvakrat. Taka gostovanja imajo velik vzgojevalen pomen za domače moči, ki se s tem uče. Mira Danilova je žela mnogo priznanja, kar je občinstvo izrazilo s tem, da ji je poklonilo pri prvi predstavi lep sopek svežega cvetja.

Naša mladina naposled je vpriporila igri »Povodni mož« in »Škrat«, oboje s petjem. Sezija je zaključil s dvakratno vpriporitvijo veliki grokaz slavnega Tolstega »Vstajenje«.

Posameznih igralskih moči ne bomo omenjali, ker smo prepričani, da je vsak storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, omeniti pa moramo br. L. Patika ml., ki je hodil vsako soboto iz Ljubljane počevati salonski orkester, ki je pod njegovim vodstvom marljivo sodeloval pri predstavah. Br. Ivan Drenič je prepustil društvu nov pianino in tako omogočil, da igra godba lahko v orkestrskem prostoru pred odrom. Par lepih scenarij nam je napravil br. Slavko Vengar.

Med odmorom so naše požrtvovalne članice skrbele za okrepčilo v bufetu in tako zelo veliko pripomogle k finančnemu uspehu.

Sedaj odsek do jeseni počiva in se pripravlja na prihodnjo sezijo.

Vaška beseda 50 par

Mali oglasi

Za »Dopisovanje« in »Želje« vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za »Dopisovanje« in »Želje« se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki se plačajo v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znakka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Obri

Ivan Magdič, krojač, Ljubljana, Gledališka ulica 7, se pripravlja na idčo sezono. 1087

Službe (dobe)

Mesarski vajence
Krpak, se sprejme takoj. Alojzij Brezelnik, mesar, Sp. ulica 25. 11981

Krojaški vajence

se sprejme takoj, prednost imajo vajenci s hrano doma. P. Capuder, Dalmatinova ulica. 12039

Postrežnico

Na dopoldne. Naslov v upravi »Jutra«. 12027

Prodajalka

nar. moč, galanterije stroke, večja pisarniški del, se sprejme v večjo trgovino. Ibrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava »Jutra«. 11821

Diskretnost

Uče se inteligentna, lepa, mladenčasta mlada dama iz beljških krogov kot družabnica in gospodinja pri oddelku samostojnega gospodarstva v Beogradu. Prensativno imajo Bovenca ali Hrvate. Anonimna najmanj 8 mesecev; pristopiti takoj. Plača 700 do 800 Din mesečno. Stanovanje in hrana. V službu najmanj se podležje potni stroški do Beograda. Lahko je vdova, vendar brez otrok. Ponudbe je poslati na Alojz Company, anončno in poklicno društvo, Kolarčeva ul. 7, Beograd, pod šifro »Diskretnost« skupaj s najprejšnjim sliko in oznako starosti. Fotografija se vrne starostniku. 12113

Trgovskega pomočnika

Na prodajalico sprejem takoj, najraje iz proizvodnje, ki je zmožen, oziroma izobčen, voditi samostojno trgovsko trgovino. Mesečna plača naj se navede. Ibrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Pošten« na upravo »Jutra«. 12127

Za oporo gospodinj

Uče se poltica, starejša, vsaka. Nastop 1. julija letošnj. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Poštena« 12106

Dekle

Prilno in pošteno, se sprejme kot pomoč pri gospodinjstvu v trgovski hiši v industrijskem kraju. — Naslov v upravi »Jutra«. 12090

Operaterja

za potovalnemu KINO. Na Josip Otrin, Ravne pri Ljubljani. 12094

Prvovrstna kuharica

(Esterčekčin) se išče za takoj za Zareb, in druga kuharica, ki bi bila obenem tudi kuharica za močnate jedi. Reference in pogoji naj se vpošlejo na upravo »Jutra« pod »Dobra služba«. 12080

Kontorista

(kontoristinja) išče lesna trdnja na delu. Reflektanti morajo biti zmožni vseh pisarniških del, prednost imajo oni, ki obvladajo italijansko in govorijo in pisnjo. Reflektira se samo na prvovrstno moč s daljšo prakso. Pisane ponudbe pod »Lesni« na Aloja Company, Ljubljana. 12134

Prodajalka

prilna, poštena, išče službo v mešani trgovini. Nastopi takoj. Ponudbe na naslov: Paul Mehle, Ponova vas, pošta Groupije. 11933

Blagajničarka

zanesljiva, s petletno prakso išče mesto. Ponudbe pod »Prilna« na upravo »Jutra«. 12062

3 do 5000 Din nagrade

dam omeniti, ki mi preskrbi kakršnokoli službo in v vsakem kraju. Sem tudi elektrotehnik. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Pošten in zanesljiv«. 12053

Prilno, pošteno dekle,

zdravo in močno, ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom išče Milan Tuma, trgovec v Krakem. 12008

Primerne službe

išče gospodinja, večja nekoliko pisarniški del 7000 Din. Ponudbe je poslati na upravo »Jutra« pod »Brez službe«. 12120

Šivilja

mlajša moč, s strokovno šolo, išče mesto v kakem mednem salnu ali salnu. Ponudbe poslati na upravo »Jutra« pod šifro »Mlajša moč«. 12110

Za gospodinj

erem k samcu (ali) na gostilno izven Ljubljane. Ponudbe pod »Samec« na upravo »Jutra«. 12082

Prodaj

štrirsedeset, v najboljšem stanju, s novo pnevmatiko, po zelo ugodni cen. Naslov v upravi »Jutra«. 12082

Skoraj novo kolo

znamke Waffensrad, se prodaja. Polvize so šika št. 244 od 12. do 13. ure. 11962

DKW pomožni motor

na specialnem kolezu, malo rabljen, se ugodno prodaja. Ogleda se v garaži Gorec, Vegova ulica 8. 11882

Wertheim blagajne

priporočila »Ljubljanske komercialna družba«, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. vi. Reflektira se samo na prvovrstno moč s daljšo prakso. Pisane ponudbe pod »Lesni« na Aloja Company, Ljubljana. 12134

Dobro ohranjen Indian

7/9 HP se prodaja po ugodni ceni. Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska cesta 36. 12009

Krasna, velika omara

s tremi vratmi, pripravna za jedilno ali kakšno drugo večjo sobo, se prodaja. Ogleda se pri Antonu Lotriču, ml. sarju, Tesarska ulica št. 3. 12064

Lončene peči

dobro ohranjene, se pececi prodajo takoj. Sv. Petra cesta 12/I. 12003

Satan!

Najnovejši aparat za klopnanje in brušenje kos, naravno tako pri vsaki Savnik. Kranj. — Cena: 1 komad 60 Din. Trgovci znaten popust. 11616

Dva elektromotorja

1 stroj za gumblace (Knoploch) se pececi prodaja. P. Jančina Stari trg 17/III. od 1. — 2. ure. 12051

Pisalni stroj

prvovrsten, popolnoma nov, se ugodno prodaja. Naslov v upravi »Jutra«. 12076

Meyers grosses Konv.-Lexikon (6. izdaja)

(zadnja izdaja) 20 zvezkov, A—Z, v polnjeni, se ugodno prodaja. — Naslov v upravi »Jutra«. 12088

Kupim

Kupim mlino za sadje, Svet Andrej, Rakek. 11953

Fotoapar

8 x 12 kupim. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Foto«. 12022

Nepremljeno

Vila 1915, 7 sob in drugo, v lepi legi na slov. Koroškem, prosta stan. odredb. se vled preseljuje pod ugodnimi pogoji prodaja. Natatena navodila daje Jaka Libič, Beograd, Trški Slovence. 12011

Le »Posest«

Realiteta pisarna, d. s. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. 12091

Vam nudim pri nakupu najugodnejšo

in najraznovejšo izbero vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetijskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd. 1022-A III

Kdor hoče

kakršnokoli stavbo graditi po znanih cenah, naj piše po pisane informacije na naslov: Dragotin Kordeš, Rečica ob Paklu. 11426

Posestvo

se odda v najem ali prodaja v Trnavi gori s dobro idčo gostilno, gospodarstvi in polji, njivami, travniki in eno gozdno parcelo, kakor tudi z vsem potrebnim goštinškim in gospodarskim orodjem. Kraj je polni in polni obiskani od lovev in letoviščarjev. Reflektanti naj se obrnejo na lastnika Lovro Grodeta, Travna gora, p. Sodražica. 11216

Velik prostor

120—200 m² se išče za napravo večje delavnice in močnice v središču Ljubljane. Pogoji svetlo, vodovod, elektrika in suho. Ponudbe pod »Velik prostor« na upravo »Jutra«. 12083

V najem

se vzame, eventualno se kupi malo posvetilo v okolici Ljubljane. — Ponudbe pod »Najem« na upravo »Jutra«. 11723

Stanovanje

Soba s hrano oddam enemu ali dveh gospodinj. Polvize se v upravi »Jutra«. 11990

Opremljeno sobo

s separatnim vzhodom 1. julijem t. l. išče vidi državljan uradnik. Ponudbe pod šifro »Stalen« na upravo »Jutra«. 11920

Dve skupni sobi

z vso opremo, poseben vhod, elektrifikacija razsvetljava, se odda s 2 ali 3 posteljami mirni stranki. Na upravo »Jutra«. 12050

Sobico

zračno, v bližini bolnice, išče akademik (Primorec) za oktober. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Mir«. 12010

Samostojna gospa

s penzijo in pohištrom želi skupnega bivanja s samostojno gospo z odgovarjajočim stanovanjem. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Dobrodošče«. 12005

Soba s souporno kuhinjo oddam dotičnemu, ki plača 3 mesece naprej in hraven posodi 12.000 K mesečnu obnovo. Naslov pove uprava »Jutra«. 12124

Velika elegantna soba

ter 1 kabinet s elektrifikacijo kurjavo in razsvetljavo se odda v najem v Mariboru v središču mesta. Cenjene ponudbe pod »Solčna lena« na upravo »Jutra«, Maribor 12091

Mesečno sobo

s posebnim vzhodom, s prvimi julijem išče mlad, soliden gospod. Ponudbe pod »Dobra goba« na upravo »Jutra«. 12097

Soba

s dvema posteljama in souporno kuhinjo se odda za mesece julij, avgust, september. Naslov pove uprava »Jutra«. 12102

Na stanovanje in hrano

(event. tudi brez hrane) se sprejme kot sestanovalec boljši gospod. Dolenjska cesta 10/I. 12101

2 mesečni sobi

opremljeni, s posebnim vzhodom, z 2 gospodini pripravni, se takoj oddata. Naslov v upravi »Jutra«. 12107

Opremljena soba

s posebnim vzhodom se odda solidnemu gospodu. Gorupova ulica 3/II, d. 12141

Separirana soba

se odda takoj dotičnemu, ki kupi posteljo s peresnicami, nočno omario in omaro, vse novo, za Din 1500. Naslov v upravi »Jutra«. 12129

Soliden zakonski par

šes dan oddaten, išče opremljeno sobo za 15. junija ali 1. julija. Naslov pove uprava »Jutra«. 12131

Ljubljana—Celje.

Zamenjam stanovanje v Ljubljani, obstoječe iz 3 sob in pritlikla, v središču mesta, za enako v Celju. Neanonimna ponudbe pod »Ljubljana—Celje«. 12132

Dve posebni sobi

s posebnim vzhodom za pisarno ali kak obit se oddata v središču mesta na zelo prijetni ceni. Polvize se Pojanska cesta 12. 12130

Lokal

Primeren prostor za delavnico iščem, če možno v središču mesta. Ponudnik naj javi naslov in pogoje na upravo »Jutra« pod »Delavnica«. 11984

Staroznana gostilna

pri Ljubljani, s lepim vrtom se odda, najraje kakemu vinskemu trgovcu, takoj v najem. Eventualno se odda 27 x 8 m velik betoniran prostor kot klet

MAURICE LEBLANC TIGROVI ZOBCE

«Lepo sva tekla!» mu pravi Mazeroux, ki je prihitel z druge smeri.

Don Luis se ozira. Na sosednjem trgu, Place S. Fernande, se taksameter baš jame premikati.

«Tam je!» klikne. «To pot mi ne uide!»

Brž pozove drug taksi in ukaže mehaniku:

«Sledite onemu avtomobilu v razdalji petdeset korakov. Gorje, če ga izgubite izpred oči!»

«Je li Florenca Levasseurova?» vpraša Mazeroux tiho.

«Je.»

«Lepa reč!» pravi brigadir. In naenkrat z nepričakovanim poudarkom:

«Pa kaj ste slepi, gospodar! Saj to se v udar mora videti!»

Don Luis mu ne odgovarja.

Mazeroux nadaljuje:

«Prisotnost Florence v tej kliniki jasno dokazuje, da je le ona mogla poslati dotično pismo, grozljivo pismo, gospodar, in da torej dvom ni več mogoče! Florenca Levasseurova vodi vso to zadevo! Pa saj vi veste prav tako dobro kakor jaz ali pa še bolje, kar priznajte! Devet dni sem smatrate to žensko za povsem nedolžno, in le, ker ste vanjo zaljubljeni, čeprav je že toliko dokazov, ki govorijo proti njej. Toda danes nam istina kar sama skoči v lice. Čutim jo, gotov sem si tega! Ne vidite li tudi vi jasno?»

To pot don Luis ne ugovarja. S spačenim obrazom gleda v eno smer, oči neprestano uprte v bežeči avto, ki je pravkar zavil okrog ogla na Boulevard Haussmann.

«Stoj!» naenkrat krikuje šoferju.

Dekle je izstopilo. Pod obleko bolničarke je poznavalec lahko takoj ugotovil, da je to Florenca Levasseurova. Ogledala se je najprej, ali jej kdo sledi, in ko ne zapazi nič sumljivega, se obrne, stopi v drug voz, ki je tam čakal, in se dá odpeljati na postajo Saint Lazare.

Od daleč jo je don Luis opazoval, kako koraka čez stopnice, ki vodijo na tako zvano «Rimsko dvorišče» te postaje, in potem še enkrat, ko se je pojavila pred tako zvano «Slepo ulico», pred linco za vozne listke.

«Brž, Mazeroux!» ukazuje don Luis. «Potegni svojo legitimacijo in zahtevaj od postajnega uradnika, da ti pove, za kam je vzela listke!»

Mazeroux se poži, informira in prihliti poročati: «Vzela je vozni listek za Rouen.»

«Vzeml tudi ti enega za Rouen!»

Brigadir posluhne. Informirata se in izvesta, da baš sedaj odide brzovlak za Rouen. Ko planeta na peron, se vlak pravkar jame premikati, in Florenco vidita, ki je ravno zaprla za seboj vrata ter vstopila v tretji vagon.

«Naprej!» ukaže don Luis, ki se je skrival, kar se je mogel. «Iz Rouena mi brž javi, jaz te dosežem zvečer. Oči drži odprte! Glej, da se ti ne izmuzne med prsti! Saj veš, da je sposobna za vse...»

«Zakaj pa vi sami ne greste, gospodar?»

«Nemogoče, do Rouena ni postaj, zato bi se mogel vrniti šele noči. Sestanek na prefekturi pa je ob peti uri!»

«Kaj boste zares tam?»

«Seveda! Brž, brž!» In ga skoraj sune v zadnji vagon. Razgovor se je vršil skoraj z bliskovito naglico, mnogo hitreje, kakor ga je mogoče reproducirati.

Don Luis sede na to na prazno kolodvorsko klopi in drži pred seboj neke novine, kakor da jih čita, v istini pa gledajo njegove oči izgubljeno nekam v daljavo, misli se mu divje podé po glavi, razmišlja, kombinira, ugiba in neprestano se mu pojavlja vedno iznova vprašanje, katero ga preganja že nekaj časa: Florenca... je li ona kriva?

Točno ob petih se je odprl kabinet gospoda Desmaliensa in kot prvi je z vojaško točnostjo vstopil komandant d'Astrignac, za njim notar Lepertuis in tajnik ameriškega poslanstva. Ta hip je nekdo potrkal na vrata predsove in oddal prihitelmu slugi svojo potnico. Sluga prečita ime na karti, negotovo pomenca, se obrne proti skupini uradnikov, ki stoje v predsovi, kakor da išče pri njih pomoči, potem negotovo vpraša došleca:

«Gospod ni dobil povabila?»

«Nič za to!» glasno odgovori došlec. «Prijavite gospoda Luis Perenna!»

Med osebami, ki so stale v skupini v sobi, je to glasno izgovorjeno ime učinkovalo kakor električna iskra, in nekdo stopi iz te skupine za korak naprej. Bil je podnačelnik Weber. Oba moža se za hip pogledata globoko v oči. Don Luis se ljubeznivo smehlja. Weber je zelen. Ustnice mu trepetajo in vidno se kroti. Za njim stojita dva novinarja, ki pričakujeta novic, in kakšnih osem policijskih agentov.

«Prav dobro!» si misli don Luis. «Ti gospodje so pripravljani za mene. Toda njihovo presenečenje jasno kaže, da me ni nihče pričakoval. Vrag vedi, ali me nameravajo prijeti ali ne?»

Weber se ne gane. Toda njegov obraz izraža sedaj neko gotovost, kakor da hoče reči: «Prav dobro, sedaj mi ne uideš, tiček moj!»

Sluga se obrne in brez besede stopa pred don Luisom, da mu pokaže pot. Don Luis stopi za njim, Weber se odmakne. Don Luis ga še pristrčno pozdravi, tudi prijazno pokima policajem, ki stoje kakor ukopani, potem izgine za vratmi in je pri prefektu.

Komandant d'Astrignac takoj stopi k njemu in mu proži roko, da tako ostentativno pokaže, da ne dá prav nič na razne govore, ki se o Perenni širijo po mestu. Toda rezervirani pozdrav in hladnost prefekta sta bila značilna in sta govorila dovolj glasno. Prefekt je listal po svojih aktih in med tem polglasno govoril nekaj z ameriškim poslaniškim tajnikom.

2 državni nagradi, čez 200 velikih nagrad, zlate in srebrne kolajne.

Originalni REX

Hozarci za konzerve
Priprave (semokuharji)
za vkuhanje sadja
Aparati za sadne sokove

vodilna znamka,
glede okusnosti in zanesljivosti
nepresežena, pocenjuje prehrano,
je nizke cene in jako praktična;
dobiva se povsod ter uživa ugled
in pohvalo v vseh gospodinskih
šolah, učnih tečajih in strokov-
nih društvih. 2889a

Važno: Pazite vedno na
znamko „REX“!
Ponaredbe odločno zavračate!

Glavna zaloga: Ivan Kovačič v Mariboru, Koroška c. 10. Trgovina stekla in porcelana. — telef. 433.

ZAHVALA.

Za vse izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega ljubljene gospoda

Antona Bončarja

posesnika in gostilničarja

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo; zlasti pa se zahvaljujemo vsem onim, ki so ga v tako ogromnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

V dolžnost si pa štejem, izreči posebno zahvalo raznim sokolskim društvom, pred vsem Sokolu I za tako krasno aranžiranje vsega pogrebnega spreveda, vsem pevskim društvom pod vodstvom g. Preloveca za v srce sezajočo žalostinke, gg. velikemu županu ljubljanske oblasti drju. Baltiču, vladnemu komisarju mesta Ljubljane drju. Krejčiju, ministru n. r. drju. Žerjavu kakor tudi vsem zastopnikom naprednih in kulturnih organizacij za častno spremstvo. Zahvaljujemo se nadalje gg. zdravnikom, posebno g. drju. Rusu, za dolgočasno poživljeno lečenje in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Vsem skupaj in vsakemu posebe srčna hvala.

V Ljubljani, dne 12. junija 1924.

2889a

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Belleta

kmetijskega svetnika, ravnatelja kmetijske šole v St. Jurju ob južni železnici

izrekamo svojo presrečno zahvalo vsem sorodnikom, stanovskim tovarišem, prijateljem in znancem. Nadalje se zahvaljujemo č. duhovščini v St. Jurju in Zalcu, d. o. kapucinom, vsem govornikom za poslovljne besede, pevskima zboroma v St. Jurju in Zalcu, požarni brambi v St. Jurju in sploh vsem, ki so se udeležili pogreba, kakor tudi vsem darovalcem krasnega cvetja.

Vsem in še posebej g. drju. Svetini za njegovo požrtvovalnost ob boleznih iskrena hvala!

V St. Jurju, dne 6. junija 1924.

Zalujoči ostali

Lep črn premog

4000 do 5000 kalorij,
franko Ormož, tona po
300 Din **prodaja**

Slovenska premogokopna
družba z o. z. 3049

v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Potnik

za Slovenijo se sprejme takoj.

Pogoji po dogovoru. Cenj. ponudbe pod
„Galanterist 9“ na upravo „Jutra“.

Za žejo

so naj- boljši pravi Marsnerovi šumeči limo- nadni bonboni

Dobilo se povsod
Grosistom popust
1050a

Glavna zaloga
JOSIP VITEK
Ljubljana, Krekov trg 8

Veletrgovina papirja, pisarniških potrebščin in
zalogo razpediti v Zagrebu išče za vso Slo-
venijo dobro uvedenega, solidnega

POTNIKA

z dnevnimi dietami in provizijo. 2816a
Cenjene ponudbe s referencami je poslati v
Zagreb I, poštanski pretinac 34.

Zahvala

Ob priliki, ko je nam umrla nenadno
preljuba hčerka, sestra, nečakinja in
sestrična

Tea Czermak

nam je došlo toliko izrazov sožalja, da
nam ni mogoče, se vsakomur posebej
zahvaliti. Zategadelj nas veže dolžnost,
se najiskrenejše zahvaliti s tem prečasti-
ti duhovščini, slavni tvrdki «Bistra», g.
ravnatelju N. Jevaku, ki nam je stal ob
strani v naših najtežjih urah, gg. drju.
M. Hočevanju in drju. Dereaniju za njiju
pomoč, vsem onim, ki so darovali kras-
no cvetje, sl. domžalskemu Sokolu za
častno spremstvo, p. n. uradništvu in
delavstvu tvrdke «Bistra», sl. domžalski
godbi in sploh vsem, ki so spremili našo
ljubljenko na njeni zadnji poti.

Domžale, 12. junija 1924.

Rodbina Czermak in sorodniki.

Modna trgovina

A. Šinković nasl.
K. SOSS

Ljubljana 1085 IV

Mestni trg 19.

Naprava za stiskanje olja

sestojeca iz: 2881/a

1 stoječe četverobratne sesalke, 1 enobratne sesalke,
2 precejalnih stisalnica, 1 ogrevalne pene, 1 valj-
nice, 1 filtrirne stisalnice — poleg jermenice, transmisij,
stenskkih konzol itd.

se ugodno prodaja.

Vprašati pod Sifro „Oelpress-Anlage V-82“ na
Interreklam d. d., Zagreb, Palmotičeva ulica 18.

PUCH-ovo motorno kolo

LM 23. 2886a

Binkoštna hitrostna dirka Zagreb:

Zmagovalec v kategoriji do 250 cm³

J. Baumann na Puch-ovem motorjem

kolesu. **Dve I. mesti.**

Zaloga PUCH-ovih motornih koles:

H. STOINSCHEGG, R. PELIKAN

Maribor, Aleksandrova cesta 19.

Konkurs

za mesta:

1. šefa zadržnega oddelka

(zahteva se: splošna izobrazba, poznanje zadržarstva,
večletna praksa v velikih zadržnih organizacijah, sta-
rost do 40 let),

2. uradnika

(trgovska izobrazba, posebno znanje v kolonialni stroki
na debelo, večletna praksa, starost do 40 let).

Reflektira se samo na strokovnjake.

Pisane, dokumentirane ponudbe naj se pošljejo
do dne 20. junija 1924: **Savetu nabaviščkih za-
držnih službenika** v Beogradu, Kralja
Milana ul. br. 81. 2884a

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani

(prej Kranjska deželna banka)

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju. Daje vsakovrstne kredite in predjume.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predjumi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzojavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 648

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).